

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

MÉRK NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

2022 – 2027

Felülvizsgálva 2024 szeptember

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	10
Célok.....	10
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	12
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	12
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	12
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	14
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	35
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	52
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	59
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	65
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	69
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	70
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	71
1. A HEP IT részletei.....	71
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	71
Jövőképünk.....	71
Az intézkedési területek részletes kifejtése (kitöltése javasolt, opcionális).....	71
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	73
3. Megvalósítás.....	76
3.1 A megvalósítás előkészítése.....	76
3.2 A megvalósítás folyamata.....	76
3.3 Monitoring és visszacsatolás.....	78
3.4 Nyilvánosság.....	79
3.6 Érvényesülés, módosítás.....	80
4. Elfogadás módja és dátuma.....	81

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva** Mérk Nagyközség Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A 2024. évi HEP felülvizsgálata során alkalmazott betűtípus Arial, a betűszín piros.

A település bemutatása

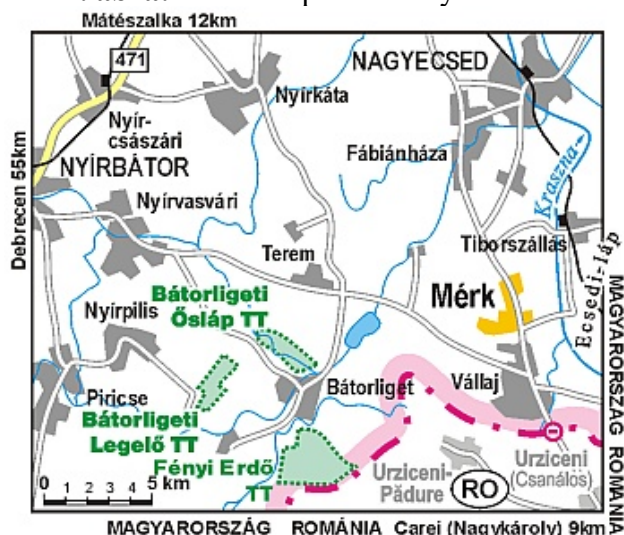
Mérk nagyközség rangú, mintegy 2217 fő lélekszámú település. A helység Szabolcs-Szatmár-Bereg megye délkeleti részén a Mátészalkai kistérségben fekszik. A település terület 25,08 km².

Mérk a Nyírség déli peremén a Nyírség és az Ecsedi láp határán húzódik meg. Mérk nagyközség Mátészalkától 22 km-re, Nyíregyházától mintegy 60 km- re fekszik. Közúton a 471-es főútról Mátészalkánál D-re fordulva Vállaj irányába, a 4918 sz. alsórendű úton érhető el, amely Vállajnál folytatódik a román határon túl Csanáros-Nagykároly felé.

Szomszédos települései észak felől indulva az óramutató járását követve Tiborszállás, Vállaj (Ágerdőmajor), Terem (Nagyfenék) és Fábíánháza települések (Mérk elhelyezkedését az *1. ábra* szemlélteti).

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

1. ábra: Mérk település elhelyezkedése

Mérk nagyközség földrajzilag két eltérő arculatú tájegység a Nyírség és a Szatmári síkság határán terül el. A Szatmári síkság a Tisza és mellékfolyói által feltöltött alacsonyabb térszínű alluviális síkság.

A Nyírség homokbuckás vidéke a Szatmári síkságnál 20-50 m-rel nagyobb átlagos tengerszintfeletti magassággal rendelkezik. A szélbarázdák, garmadák és maradékgerincek nagyon változatossá teszik a tájat. A homokbuckák magassága a 15-20 m-t is elérhetik. A folyószabályozásokig a Szatmári síkság egy lápos, mocsaras térszín volt. A lecsapolási munkálatok után a táj képe megváltozott, levágott folyókanyarulatok, vízelvezető csatornák tagolják a felszínt. A régi lápvidék maradványa az Ecsedi láp ma természetvédelmi terület.

Mérk a Nyírség déli peremén a Nyírség és az Ecsedi láp határán húzódik meg. Felszínének kialakulásában a két tájegység nagy folyóinak (Tisza, Szamos, Kraszna) ismétlődő áradásai és hordalékterítéseinek felöltése jellemzi a Felső-Tisza-vidék (Szatmár-Beregi síkság és a Rétköz) síkságait.

A Kraszna magyarországi vonalát követve időnként magas talajvizű alacsony-ártéri síkság jellegű hullámtér húzódik, melyet fiatal nyers öntéstalajok borítanak. Ezeken a területeken gyakori a rét és a legelő, melyek itt többnyire nyáron át is zöldek maradnak. Mellettük láp és ligeterdők csoportjai foglalnak el tetemes területeket, főleg füzes, nyáras, alárendelten szil-kőris-tölgy társulásokkal. Itt egyenlő arányban találunk lecsapolt és lecsapolatlan síkláp talajokat, lápos réti, réti öntés és réti talajokat. Ezeken is többségében szántóföldi művelés uralkodik, rétekkel-legelőkkel, az egykori láperdők és tőzeges síklápok maradványaival tagolva, főleg Nagyecsedtől DK-re, az egykori Ecsedi-láp helyén.

A település története, legendái

A község 1299-ben tűnt fel bizonyos Miklós birtokaként. Az egy évvel később kiállított oklevél arról értesít, hogy Ákos nb. István országbíró e települést leányának adományozta. 1318-ban I. Károly király az Ákos nemzetségből hűtlenségük miatt elvette és a Gut-Keled nb. Bátori Bereck fia Jánosnak adta. Ettől kezdve az ecsedi vár tartozékaként az uradalom sorsában osztozott. 1613 után az erdélyi fejedelmek (Bethlen, majd Rákóczi György) birtoka lett, II. Rákóczi Ferenc halála után leánya, Júlia kezével Aspremont gróf kapta meg, így megmenekült az elkobzástól.

1724-ben Károlyi Sándor az Aspremont családtól megvette a birtokot, 1772-ben svábokat telepített be és ettől kezdve 1945-ig a Károlyiak nagykárolyi uradalmának része volt. A századforduló után a XVIII. századi német telepítésű község markánsan megőrizte kulturális elkülönültségét, de az asszimiláció erőteljesen megindult.

A Trianoni békeszerződés a községet a nagykárolyi vonzáskörzetből kiszakította. Az új vonzáskörzet a Mérktől 22 km távolságra lévő Mátészalka és Nyírbátor nagyközségek lettek. Ez időponttól számítható a sváb kultúra hanyatlása, hiszen a sváb települések (Csanáros, Fény, Börvely) Romániához kerültek. A zárt sváb települések területi egysége felbomlott.

Az I. világháborúban a nagyközségből 26 fő halt hősi halált. A II. világháborút követően a településről közel 300 főt hurcoltak el az un. "málenkij robotra" a Szovjetunióba sváb származásuk miatt. Ez az az időszak, amikor tömeges névváltozási kérelmek voltak, pl: Reszlerből Révész, Linzenboldból Losonci, Schreckből Somogyiak stb. lettek.

Az 1960-as TSZ szervezés zökkenőmentesen ment végbe, aminek az a magyarázata, hogy a sok megpróbáltatást átél svábság nem kívánt újabb megpróbáltatásokat átélni.

A község 1990. évi közigazgatási besorolása: Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében független polgármesterrel és független képviselő-testülettel rendelkező nagyközség.

Legenda

Egy régi már-már elfelejtett legenda szerint Báthori Gábor seregével a török ellen vonult. Vonulásukat egy félelmetes sárkány próbálta megakadályozni, amit csak úgy lehetett elhárítani, ha valaki megvív a sárkánnyal. Báthori Gábortól megkérdezték, hogy ki mérsz-e állni ellene? A válasz: merek. Ahol ez a szó elhangzott, azon a helyen később egy falu keletkezett, neve a merek szóból Merk, majd Mérk elnevezéssel állandósult.

A legenda szerint a vitéz először a vállán sebesítette meg a sárkányt, azon helyen Vállaj község jött létre. Majd legyőzve a sárkányt, tetemét a csalánosba dobta, itt lett Csanáros község.

Címer

A címer azt a pillanatot ábrázolja, amikor a bátorság próbájaként, a vitéz párbajra készül a sárkány ellen. A Képviselő-testület ezt a pillanatot örökötteti meg címerként, örök időkre az utókor számára.

Zászló

Fehér alapú zöld-arany farkas fogazatú keretű, melynek a közepén helyezkedik el a címer. A zászló felső sarkában zöld, az alsóban arany bojttal.

Népesség:

Mérk lakónépessége évről évre változik, egyik évben kicsivel többen vagyunk, a másik évben kicsivel kevesebben, ez annak tudható be, hogy határ menti település vagyunk, ezért a honosított magyar állampolgárok hol lakóhelyet létesítenek, hol lakóhelyet szüntetnek meg a településünkön.

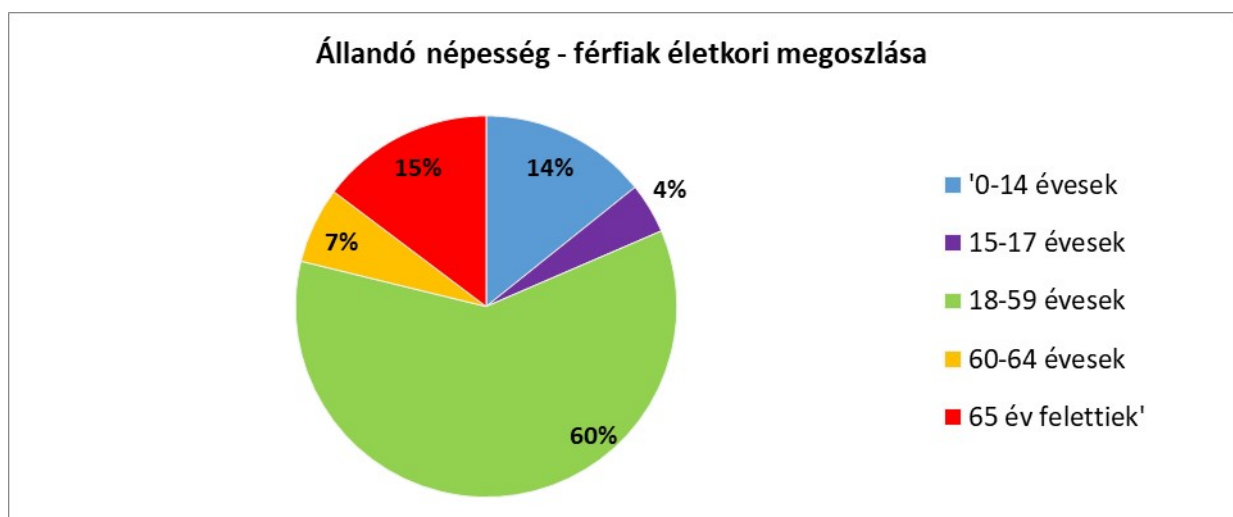
1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	2 104	bázis év
2017	2 076	98,67%
2018	2 060	99,23%
2019	2 033	98,69%
2020	2 040	100,34%
2021	2 021	99,07%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

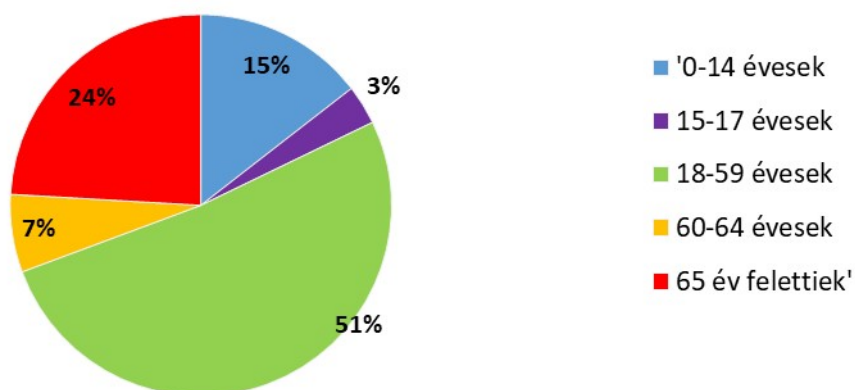

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 053	1 138	2191	48,06%	51,94%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			69	3,15%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	150	165	315	6,85%	7,53%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	45	38	83	2,05%	1,73%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	635	586	1221	28,98%	26,75%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	68	75	143	3,10%	3,42%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	155	274	429	7,07%	12,51%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

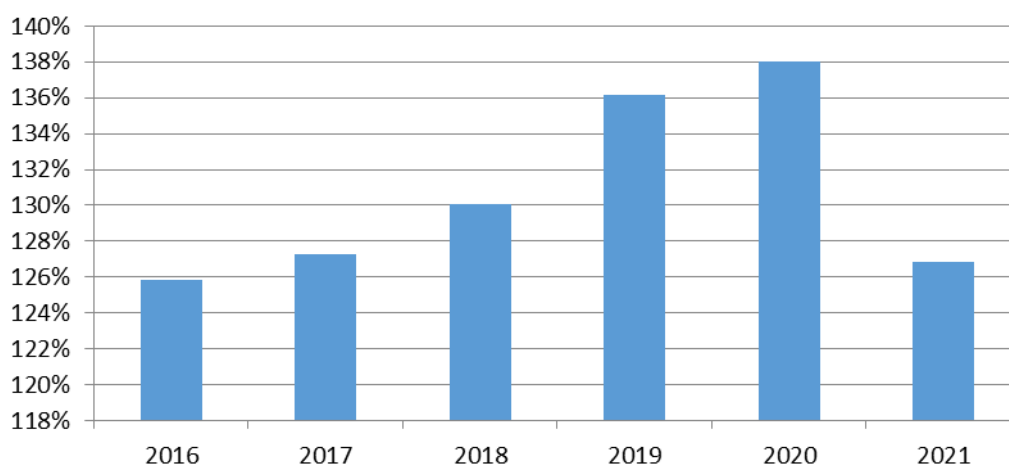

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	404	321	125,86%
2017	406	319	127,27%
2018	415	319	130,09%
2019	429	315	136,19%
2020	443	321	138,01%
2021	416	328	126,83%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Öregedési index (%)

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	-7,08
2017	3,83
2018	14,51
2019	7,33
2020	11,29
2021	n.a.
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR	

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	-22,19
2017	-23,44
2018	-25,63
2019	-27,36
2020	-15,71
2021	n.a.
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR	

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete. Az esélyegyenlőség biztosításával fontos feladatnak tartjuk a társadalmi szakadékok megszüntetését és az összetartozás megerősítését. Településünkön a legnagyobb probléma a munkanélküliség, az ebből fakadó szociális és gazdasági hátrányok leküzdése, illetve, hogy elég nagy számban költöznek el a fiatalok a településről.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Mérk település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámsági igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervvel, melyet a Képviselő –Testület a 117(2008. (XII.18.) KT. határozatával fogadott el.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

- Mérk Nagyközség Önkormányzata a Szatmári Kistérségi Szociális Alapszolgáltatási Társulás keretében biztosítja a szociális alapellátásokat, melyek a következők: házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, időskorúak nappali ellátása. Ezek a szolgáltatások kiterjednek Nagyecsed város, Mérk nagyközség, Fábiánháza, Tiborszállás, Vállaj, Győrtelek, Rápolc, Ökörítőfülpös, Géberjén és Fülpösdaróc községek közigazgatási területére.

- Nagyecsed, Tiborszállás, Mérk, Vállaj, Fábiánháza önkormányzatai a hatékonyabb, szakszerűbb és költséghatékonyabb működés érdekében a bölcsődei feladat közös megszervezésében állapodtak meg és ebből a célból társulási megállapodással intézményi társulást hoztak létre, Szatmári Kistérségi Bölcsődei Intézményi Társulás névvel, nagyecsed-i gesztorsággal és székhellyel.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Továbbá adatot szolgáltatottak az önkormányzati intézmények vezetői, illetve tapasztalataikat is megosztották a kidolgozás folyamán.

Azoknál a fejezeteknél, ahol nem állt rendelkezésre aktualizált, elérhető adat, ott a KSH 2001. évi népszámlálás adataiból indultunk ki.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység viszonylag új keletű jelenség az emberiség történelmében; a XX. században jelent meg először.

Azokat a közösségeket, amelyek mélyszegénységbe süllyedtek a nagyon alacsony iskolázottság és foglalkoztatási ráta, erős települési, lakóövezeti térségi koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális deficit és a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagyon nagy valószínűsége jellemzi. A mélyszegénység többdimenziós jelenség, amely megmutatkozik többek között a nagyon alacsony képzettségben és foglalkoztatottságban, az ebből következő súlyos megélhetési zavarokban, kihat a lakhatási, táplálkozási körülményekre, az érintettek egészségi állapotára, stigmatizál és kirekesztéshez vezet. Hazánkban a mélyszegénység fogalmát gyakran azonosítják a cigánysággal, holott a mélyszegénység nem egyértelműen bőrszín függő. Bár kijelenthető, hogy a mélyszegénységben élők nagy része cigány származású. A mélyszegénységből való kitörés rendkívül nehéz, mondhatni lehetetlen. A helyzetüket az is rontja, hogy rendkívüli elszigeteltségben élnek mind társadalmilag, mind gazdaságilag. Ebben nagy szerepe van az infrastruktúra fejletlenségének.

A településen 1998-ban alakult meg a Cigány Nemzetiségi Önkormányzat.

A működő helyi Cigány Nemzetiségi Önkormányzat állásfoglalása alapján a község lakosságának 30-33% roma, ami mintegy 620-700 lakost jelenthet.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A jövedelmekre, átlagkeresetekre vonatkozó statisztikai adatok települési szinten nem állnak rendelkezésre, azonban elmondható, hogy az átlagosnál rosszabb jövedelmi helyzet jellemző a településre. Bár az utóbbi években csekély mértékben növekedett az egy főre jutó havi nettó jövedelem, még mindig jóval az országos és megyei értékek alatt marad. A településen élő munkanélküli emberek között nagy arányban fordulnak elő alacsony iskolai végzettségűek, megváltozott munkaképességűek és a romák. A munkaerőpiacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motivátlanság, és a társadalmi előítéletek megléte.

A magyarországi romák kétségkívül az ország legkiszolgáltatottabb társadalmi csoportjai közé tartoznak. A roma népesség négyötöde él létminimum alatt, többségük társadalmi és fizikai értelemben is szegregált, vagy szegregálódó településeken, településrészekben. Lakáskörülményeik évtizedekre vannak a magyarországi átlagtól, oktatási és munka-erőpiaci esélyeik jóval alacsonyabbak a nem romákénál, egészségügyi helyzetük katasztrofális.

A szociális létbizonytalanság mellett a kirekesztettség a legtöbb roma közös jellemzője, és e két jellemző együtthatója az a kilátástalan élethelyzet, amely jó eséllyel egész életükben távol tartja őket a társadalmi fősodortól.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2016	41,80	52,37
2017	41,50	47,28
2018	42,53	41,37
2019	40,62	33,71
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar		

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ftl.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

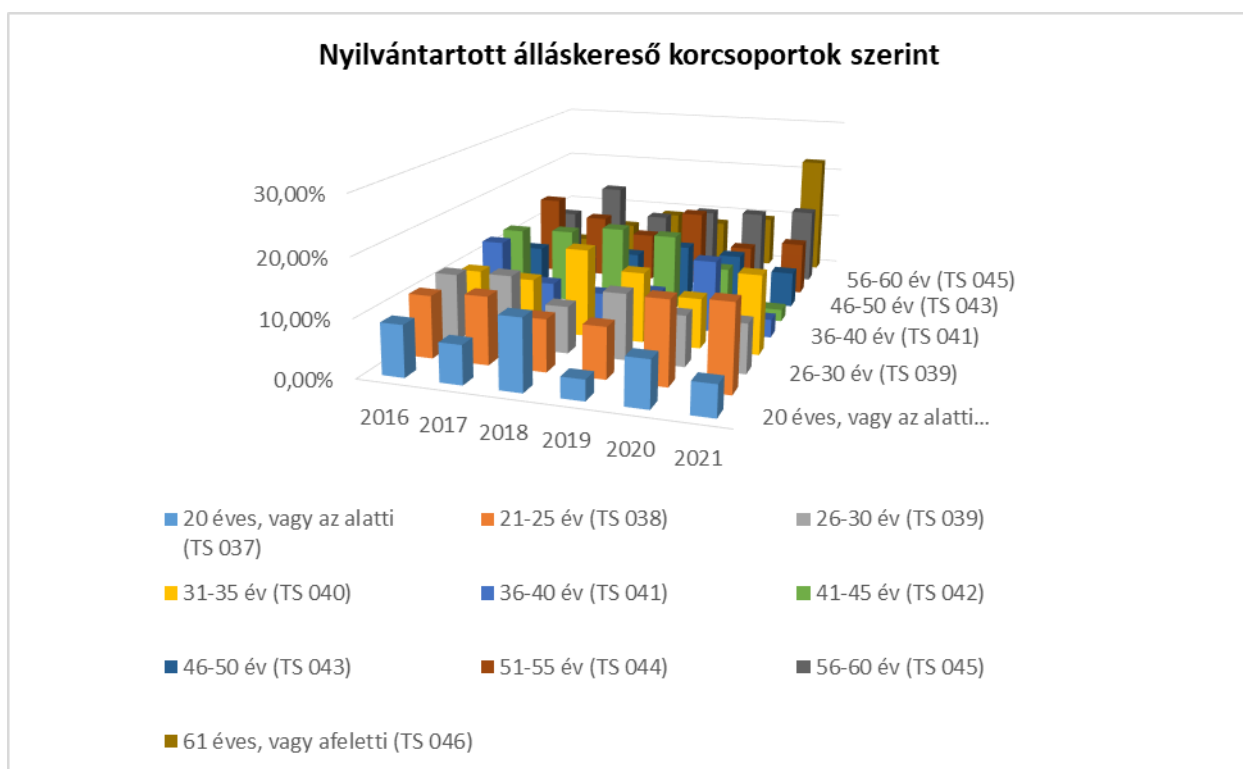
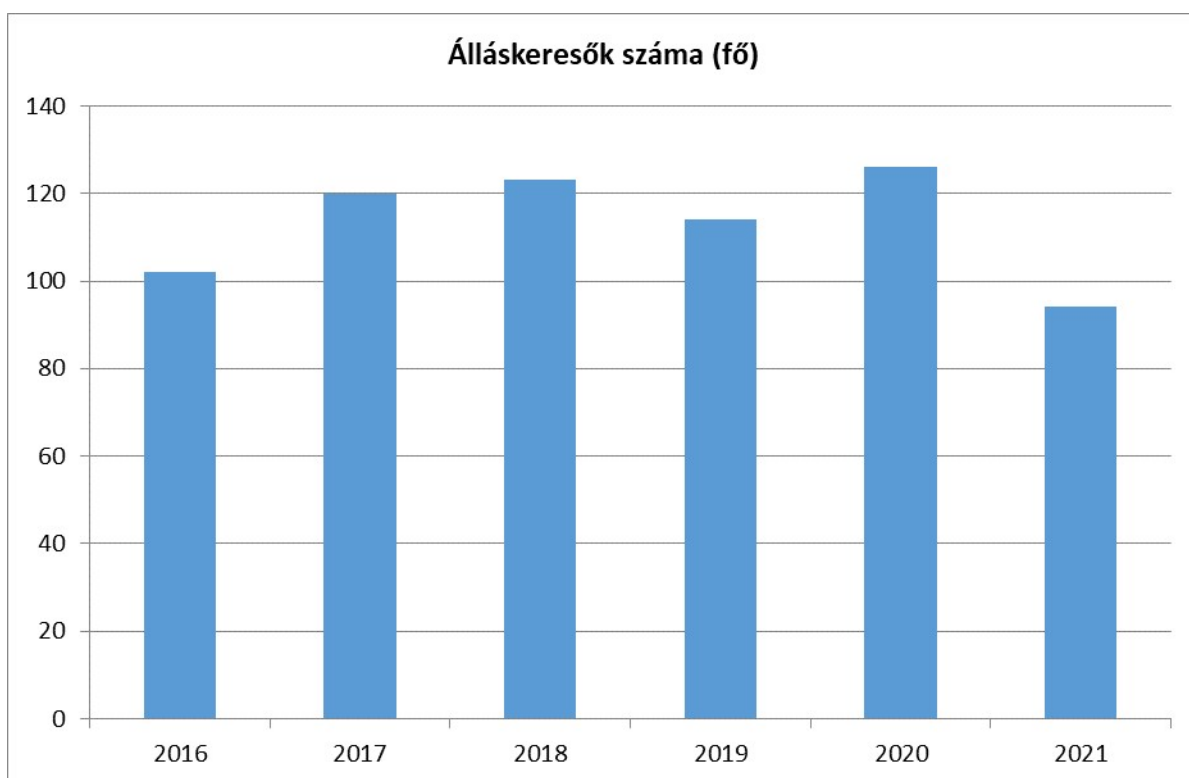
a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	7,83	5,76	6,80%
2017	9,27	6,78	8,03%
2018	9,85	6,95	8,40%
2019	8,29	7,44	7,87%
2020	10,48	7,11	8,80%
2021	7,11	6,10	6,61%

Forrás: TeIR. Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresőök száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresőök száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	102	120	123	114	126	94
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	9,00	8,00	15,00	4,00	10,00	5,00
	%	8,82%	6,67%	12,20%	3,51%	7,94%	5,32%
21-25 év (TS 038)	Fő	11,00	14,00	11,00	10,00	18,00	14,00
	%	10,78%	11,67%	8,94%	8,77%	14,29%	14,89%
26-30 év (TS 039)	Fő	12,00	15,00	10,00	13,00	11,00	8,00
	%	11,76%	12,50%	8,13%	11,40%	8,73%	8,51%
31-35 év (TS 040)	Fő	10,00	11,00	19,00	14,00	11,00	13,00
	%	9,80%	9,17%	15,45%	12,28%	8,73%	13,83%
36-40 év (TS 041)	Fő	13,00	7,00	6,00	7,00	16,00	3,00
	%	12,75%	5,83%	4,88%	6,14%	12,70%	3,19%
41-45 év (TS 042)	Fő	13,00	16,00	18,00	16,00	11,00	2,00
	%	12,75%	13,33%	14,63%	14,04%	8,73%	2,13%
46-50 év (TS 043)	Fő	7,00	9,00	9,00	11,00	11,00	6,00
	%	6,86%	7,50%	7,32%	9,65%	8,73%	6,38%
51-55 év (TS 044)	Fő	15,00	14,00	11,00	16,00	10,00	9,00
	%	14,71%	11,67%	8,94%	14,04%	7,94%	9,57%
56-60 év (TS 045)	Fő	10,00	19,00	13,00	14,00	16,00	13,00
	%	9,80%	15,83%	10,57%	12,28%	12,70%	13,83%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	2,00	7,00	11,00	9,00	12,00	21,00
	%	1,96%	5,83%	8,94%	7,89%	9,52%	22,34%

Forrás: TelR. Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők száma és aránya korcsoportonkénti bontásban hasznos információt nyújt a település munkaerő-piaci problémái, a foglalkoztatás terén hátrányos helyzetben lévő csoportok beazonosítása szempontjából.

Napjainkban a fiatalok egyre tovább vesznek részt az oktatásban, és egyre később lépnek be a munkaerő-piacra. A pályakezdő fiatalok azonban szembesülhetnek nehézségekkel az elhelyezkedés során, különösen, ha végzettségük típusának és szintjének megfelelő állást szeretnének szerezni. Pályakezdőként elsősorban a tapasztalat hiánya jelenthet problémát az elhelyezkedés során.

A nyugdíjazás előtt álló idős álláskeresőök helyzete igencsak nehéz. Életkoruk miatt a munkáltatók sokszor nem szívesen alkalmazzák őket, rugalmatlan munkaerőnek minősülnek, és gyakrabban küzdhetnek egészségi problémákkal, ami tovább nehezíti álláskeresői törekvéseiket.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	13,73	42,86
2017	33,33	45,00
2018	40,65	40,00
2019	37,72	37,21
2020	46,03	34,48
2021	43,62	36,59

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

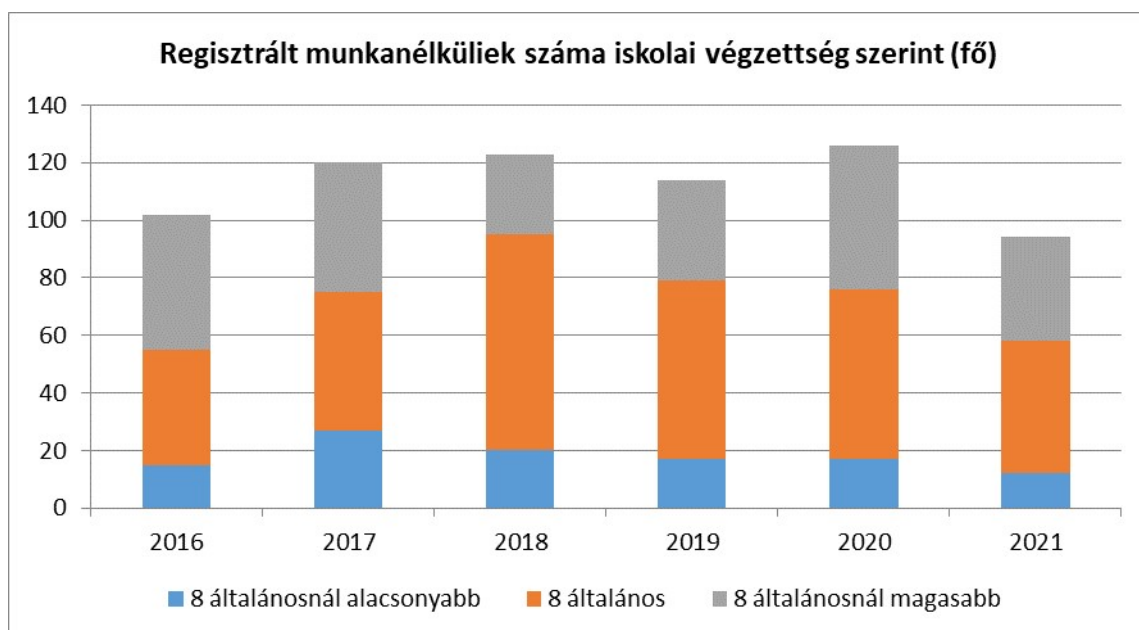
A nyilvántartott álláskeresők csoportján belül a tartós munkanélküliek, azaz a 180 napnál hosszabb ideje állást keresők csoportja különös figyelmet igényel, mivel az ő elhelyezkedési problémáik nem csupán átmeneti jellegűek, így azokkal egymaguk valószínűsíthetően nem képesek megküzdeni, hathatós segítségre van szükségük ehhez.

Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek és a megváltozott munkaképességűek.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	102	15	14,71%	40	39,22%	47	46,08%
2017	120	27	22,50%	48	40,00%	45	37,50%
2018	123	20	16,26%	75	60,98%	28	22,76%
2019	114	17	14,91%	62	54,39%	35	30,70%
2020	126	17	13,49%	59	46,83%	50	39,68%
2021	94	12	12,77%	46	48,94%	36	38,30%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 8 osztálynál kevesebb végzettséggel rendelkezők száma az elmúlt években csökkent. Arányuk magasabb az idősebb korosztályban. A felnőtt oktatásban való részvétel nem igazán jellemző.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

A közfoglalkoztatás a munkaviszony speciális formája, támogatott „tranzitfoglalkoztatás”, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen integrálódjon az elsődleges munkaerő-piacra. A közfoglalkoztatás átmeneti munkalehetőséget biztosít azok számára, akiknek az önálló álláskeresése tartósan eredménytelen. A közfoglalkoztatás jó lehetőséget jelent számos hátrányos helyzetű ember, így több esélyegyenlőségi célcsoport számára is az átmeneti munkavállalási nehézségek kezelésére, sőt segítheti is az elsődleges munkaerő-piacra történő be- és visszailleszkedést, de hosszabb távon az érintettek számára akár több kárt okozhat, mint amennyi előnye van („beragadási hatás”, stigmatizáció, önbecsülés csökkenése stb.) ezért csupán átmeneti megoldásként tölt be hasznos szerepet. De a halmozottan hátrányos helyzetű emberek számára gyakorta a közfoglalkoztatás jelenti az egyetlen megoldást hosszú távon is.

A közfoglalkoztatás keretein belül a legnagyobb foglalkoztató az Önkormányzat. Az aktív korú lakosság 25-30%-át foglalkoztatja éves szinten.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	173	163
2017	121	123
2018	93	98
2019	92	73
2020	82	72
2021	77	75
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal		

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok; Közlekedés szempontjából a munkalehetőségekhez történő hozzáférés a környező települések irányában nem biztosított. Nem igazodik a közlekedési eszközök elérhetősége a munkaidővel. A vasúti közlekedésünk egyáltalán nincs, mivel a legközelebbi vasútállomás Tiborszálláson található, ahova sajnos tömegközlekedési eszköz egyáltalán nem jár. Ezt a közlekedési nehézséget a környező településeken (Nyírbátor, Mátészalka) lévő gyárak saját busszal küszöbölik ki. Szinte mindegyik nagy gyár körjáratot biztosít a dolgozói számára, így a nem megfelelő időben biztosított tömegközlekedést a gyárban dolgozóknak nem kell igénybe venniük. Ez mindkét fél, a munkavállaló és a munkáltató számára is előnyt jelenthet, hiszen a munkáltatónak nem kell minden egyes dolgozójának a bejárást megtéríteni és a munkavállalónak is előny, hogy nem kell várakoznia a tömegközlekedésre.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	102	15
2017	120	13
2018	123	17
2019	114	9
2020	126	17
2021	94	9

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Településünkön a képzéseket és a továbbképzéseket a helyi Munkaügyi Központ biztosítja és bonyolítja le.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A településen az elmúlt években több tanfolyam is indult helyi szinten, mint például szakács tanfolyam, tehergépkocsi vezető tanfolyam, szociális gondozó, informatikai alapismereteket nyújtó tanfolyam.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

A roma származásúak önkormányzati fenntartású intézményekben történő foglalkoztatásával kapcsolatban nem áll rendelkezésünkre adat. Az etnikai hovatartozás egy olyan szenzitív adat, melyről többnyire önbevalláson alapuló információszerzés révén szerezhetünk tudomást, de településünkön ilyen jellegű felmérés nem készült az elmúlt években.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Nem tapasztaltunk még hátrányos megkülönböztetést.

- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A lakosság digitális ismereteinek felzárkóztatása érdekében évente megszervezésre kerül alapfokú számítógépes ismeretek elsajátítása (GINOP 6.1.2 pályázat keretein belül). Hol nagyobb, hol alacsonyabb részvételi aránnyal.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A Képviselő-testület a települési támogatásról és az egyéb szociális ellátásokról szóló 2/2015(II.24)rendeletében az alábbi ellátásokat biztosítja:

- települési létfenntartási támogatás
- települési gyógyszer-támogatás
- települési temetési támogatás
- települési támogatás elemi kár elhárításához
- települési gyermeknevelési támogatás
- települési lakásfenntartási támogatás
- települési közműfejlesztési támogatás
- Idősek Világnapja, Karácsony, illetve véradás alkalmából
- rendkívüli települési támogatás veszélyhelyzet fennállása esetén

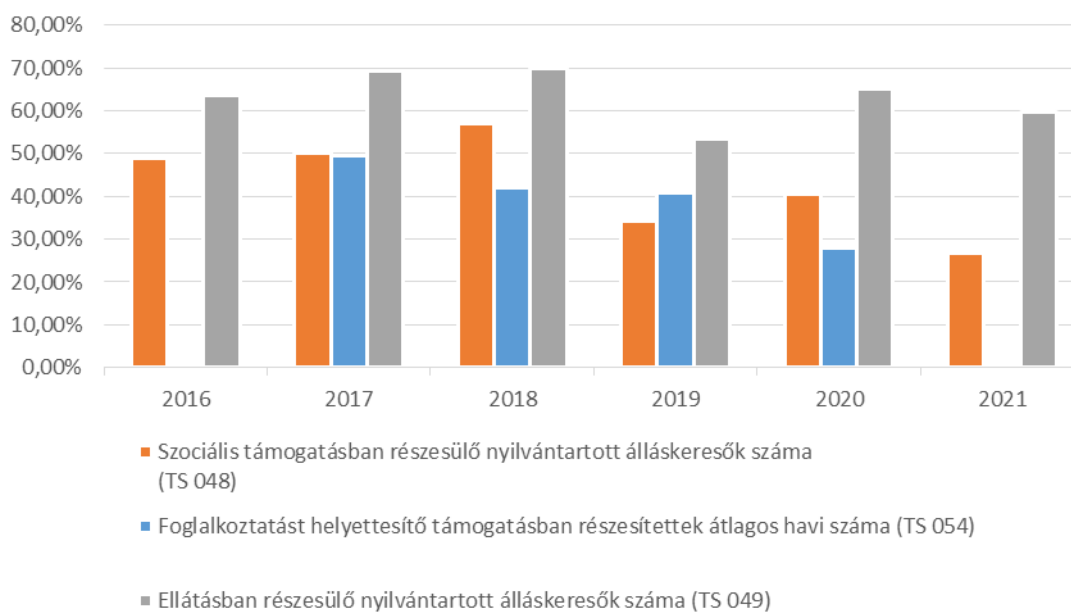
3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	102	7,40%	15	14,71%
2017	120	8,88%	23	19,17%
2018	123	9,28%	16	13,01%
2019	114	8,84%	22	19,30%
2020	126	9,87%	31	24,60%
2021	94	7,36%	31	32,98%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal				

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	50	49,02%	n.a.	-	65	63,73%
2017	60	50,00%	59	49,56%	83	69,17%
2018	70	56,91%	52	41,98%	86	69,92%
2019	39	34,21%	47	40,79%	61	53,51%
2020	51	40,48%	35	28,05%	82	65,08%
2021	25	26,60%	n.a.	-	56	59,57%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Passzív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma a 15-64 év közötti népesség arányában II. (%)

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	n.a.
2017	11
2018	10
2019	7
2020	5
2021	n.a.
Forrás: TeIR, KSH	

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A településen a lakásállomány 2021-ben 798, az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma elenyésző. Az elmúlt években nőtt azon lakóházak száma, ami üresen áll, ami egyrészt az elvándorlásnak másrészt a természetes fogyásnak köszönhető. A településen hajléktalan nem él. A településre jellemző problémák egyike a közműdíj- illetve lakáshitel tartozások. Ebben próbál meg segíteni a lakásfenntartási támogatással.

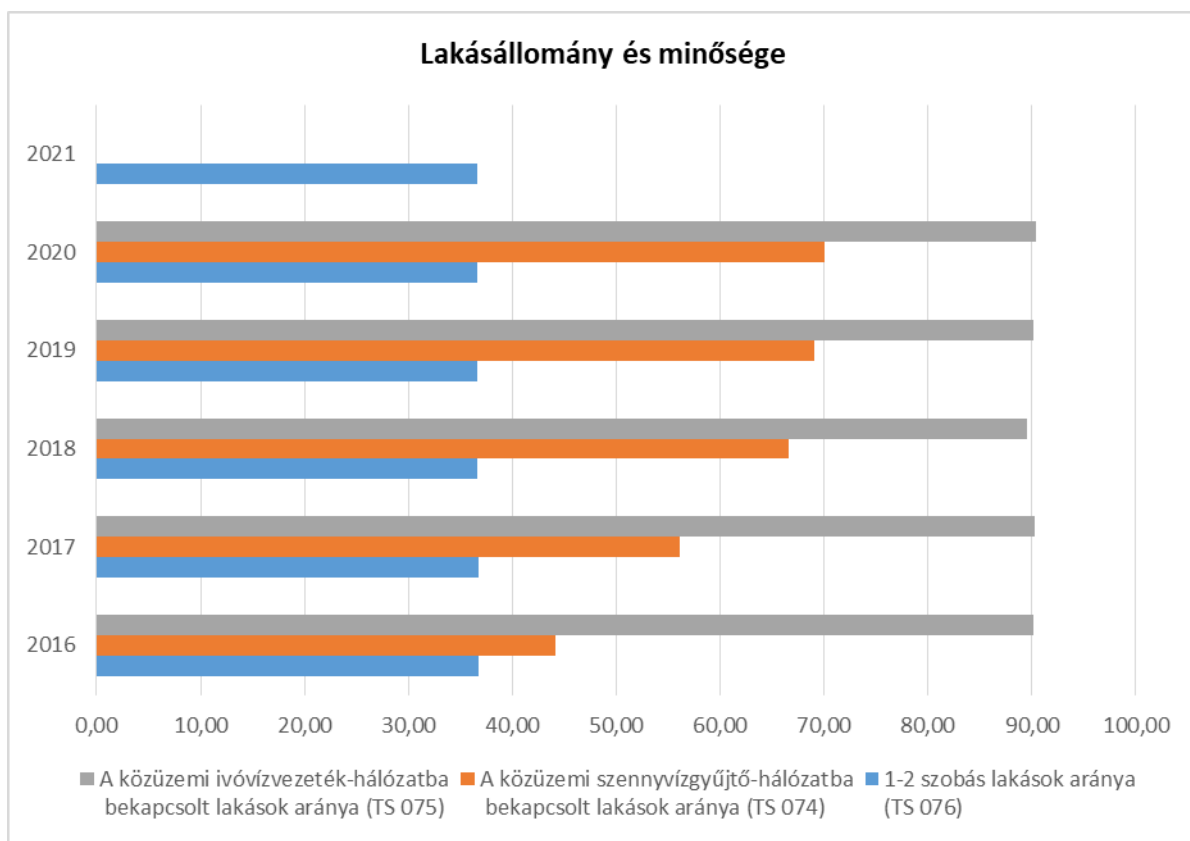
A település lakásállományának felszereltsége megfelelő. Az országos átlaghoz képest a lakásnagyság és a szobaszám szerinti mutatók is megfelelőek. Az egy lakásra jutó lakószám az átlaghoz képest magas.

A település lakóterületei telekméretük és beépítési jellegük szerint falusias lakóterületek. Az építmények funkciója és a telkek használata szerint a lakótelkek falusiasak. Leginkább a falusias álló beépítési mód a jellemző, a telkek nagysága zömében 1500 m², de nem ritka az óriás telkek (4000-5000 m²) sem. A lakóházak jellemzően földszintesek, esetenként tetőtér beépítéssel.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	800	0	0,00	36,75	44,13	90,13
2017	800	0	0,00	36,75	56,13	90,25
2018	799	0	0,00	36,67	66,58	89,49
2019	798	0	0,00	36,59	69,05	90,10
2020	798	0	0,00	36,59	70,05	90,35
2021	798	0	0,00	36,59	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

2016-ban az Önkormányzat még tudta támogatni az első lakáshoz jutó egyéneket egyszeri vissza nem térítendő pénzbeli támogatás formájában, de az ezt követő években már az Önkormányzat anyagi helyzete ezt nem tett lehetővé. 2016-ban az első lakáshoz jutók támogatását 6 fő vette igénybe.

Közzolgáltatások:

A lakosság számára a közzolgáltatások nagy része helyben, másik része a járási központban, vagy a megyeszékhelyen érhető el. Az esélyegyenlőség szempontjából legfontosabb közzolgáltatások biztosítottak a településen. Közoktatási intézményi feladatokat, úgy, mint óvodai nevelést és az általános iskolai oktatást helyben látja el a község. A feladatok közül a legtöbb gyereket érintő ellátás helyben hozzáférhető, vagy a kistérségi központ által fenntartott pedagógiai szakszolgálat szakemberei biztosítják.

Közműellátottság

A településen a közművek kiépítése az elmúlt években jelentős fejlődésen ment keresztül, mivel a víz-, gáz- és villamos energiaellátáson túlmenően folyamatosan kiépült a hírközlés valamennyi (kábeltevé, vonalas telefon) vételi lehetősége és a szennyvíz csatornahálózat is.

Villamos energia ellátás

Az E.ON Tiszántúli Áramszolgáltató Rt. adatszolgáltatásai szerint a települést 13 db 20/0,4 kV-os TR látja el villamos energiával. A villamos hálózatok főleg légvezetékekkel vannak kialakítva, melyeket légkábelre, illetve földkábelre építenek át. A meglévő TR állomások tovább bővíthetők. A kisebb átlagos fejlesztéseket a TR állomások jelenlegi állapotukban is elviselnek. TR cserével további bővíthetőségek hajthatóak végre. Nagyobb igények kielégítésére kell újabb TR állomást telepíteni.

Földgázellátás

A gázellátásban részesülő háztartások száma ~532 db.

2017. évben a településen lévő lakások fűtésére, tüzelésére jellemző adatok:

- gáz: 42 %,
- fa, szén: 54 %,
- villany: 4 %

Viszont a lakosság az utóbbi években leginkább a fatüzelést részesíti előnyben, a gázfűtés költségessége miatt. Ezért az önkormányzat a fatüzelés mellett előnyben kívánja részesíteni az alternatív fűtési technikákat, mint a pellettel vagy a brikettel való fűtést. Fontos a lakosság szemléletformálása, a személyes példamutatás.

Jelenleg megújuló energia felhasználást a településen már találhatunk nem csak az Önkormányzati épületeken és közintézményeken, hanem magánlakások esetében is.

Csapadékvíz elvezetés

A településen nyílt és zárt rendszerű csapadékvíz - elvezető hálózat valósult meg, mely szakszerű karbantartás mellett képes a területre hulló csapadék elvezetésére. A zárt csatornák összes hossza 1.200 fm, a burkolt nyílt elvezető árkok 4.750 fm, és a földmedrű csatornák hossza 19.050 fm. A csapadékvizek részben elszikkasztásra részben, pedig belvízelvezető csatornákon keresztül a Krasznába jutnak.

Telefonhálózat

GSM rendszerű telefonhálózat van a településen, légkábeles vezetékes és földkábeles kialakítással. A településen a T-mobile, Telenor állomások jól, a Vodafone állomások gyengén foghatóak.

Kábeltévé hálózat

A kábeltévé hálózat bővítése nemrég történt meg, melyet az Invitel Szolgáltató mellett az Elektronet Zrt. biztosít.

a) bérlakás-állomány

Bérlakás állomány nincs a településen

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány opcionális (önkormányzati adatok)							
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2016	800	0	0	0	0	0	0
2017	800	0	0	0	0	0	0
2018	799	0	0	0	0	0	0
2019	798	0	0	0	0	0	0
2020	798	0	0	0	0	0	0
2021	798	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

b) szociális lakhatás

A település szociális bérlakás állománnyal nem rendelkezik.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Nem releváns.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	709	0
2017	527	0
2018	428	0
2019	412	0
2020	876	0
2021	1 573	0)
Forrás: TeIR, KSH Tstar		

A települési támogatás keretében az önkormányzat a rászorulókat által lakott lakás fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadások viseléséhez járul hozzá, azaz lakásfenntartási támogatást nyújt az arra jogosultnak.

f) eladósodottság

Az eladósodottság mértékét illetően nincsenek adataink, csupán becsléseket tehetünk. Általánosságban elmondható, hogy a lakhatás, a lakásfenntartással kapcsolatos rendszeres kiadások viselése, illetve a lakáscélú hiteltörlesztés hatalmas terhet jelent a családok számára. Az utóbbi időszak kormányzati intézkedései, különösen a családok otthonteremtési kedvezménye fontos előrelépést jelentett e terhek enyhítése terén, de érdemes törekedni arra, hogy a települési önkormányzat is számottevő szerepet tudjon vállalni a lakhatással kapcsolatos problémák megoldásában és az adósságkezelésben is. Külön adósságcsökkentés céljából nyújtott támogatás már nem érhető el, hiszen az Önkormányzatok egységesen települési támogatás keretében nyújthatnak segítséget a szociálisan rászorulóknak számára. Az eladósodás megelőzése érdekében nyújtható a fentebb már említett lakásfenntartási támogatás, illetve rendkívüli települési támogatás keretében létfenntartási segély. Statisztikai adatokkal ugyan nem rendelkezünk, de tapasztalatból tudjuk, hogy településünkön is több esetben előfordult, hogy ingatlanok, vagyontárgyak végrehajtás keretében értékesítésre kerültek, ami arra utal, hogy több háztartás is jelentős mértékben eladósodott.

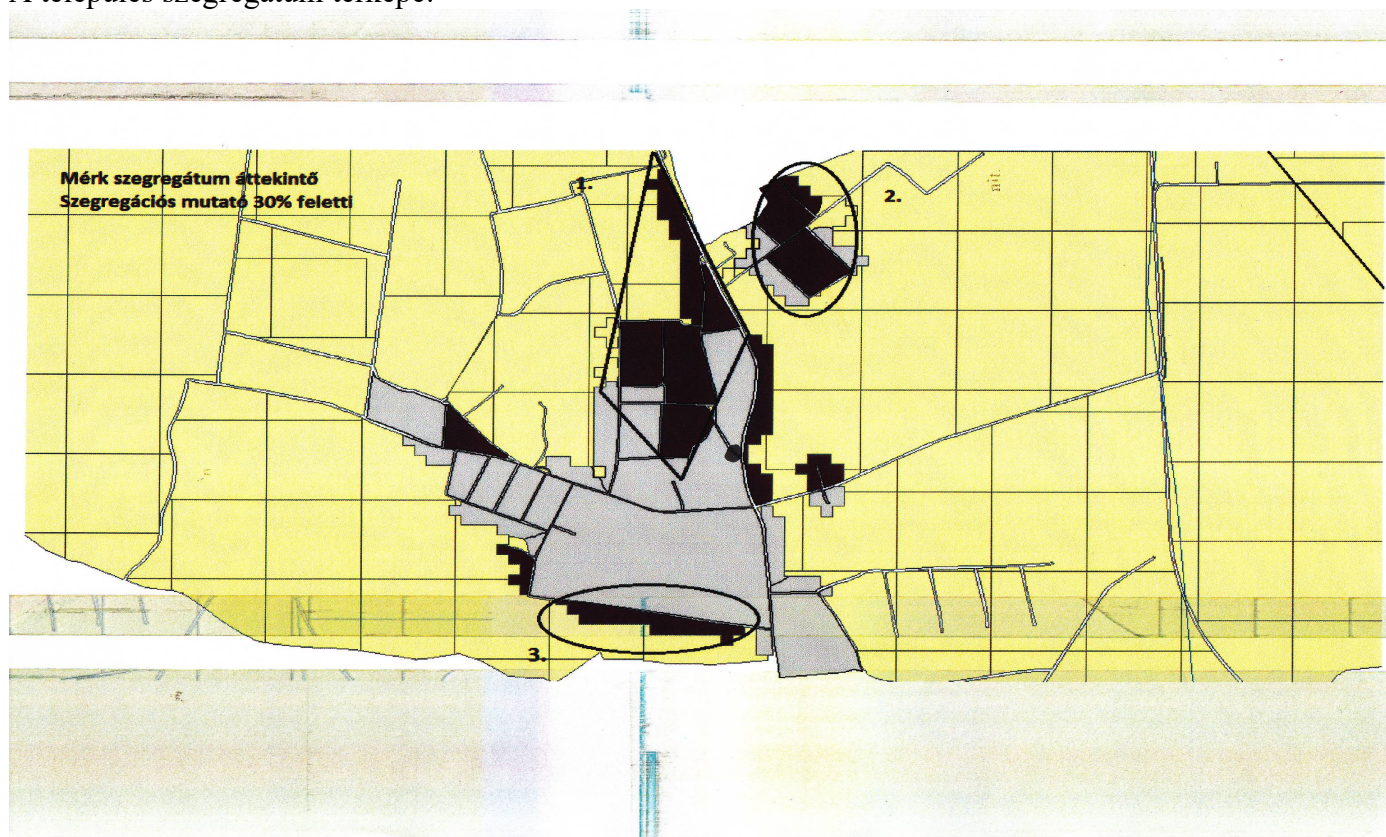
- g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A településen egyetlen külterületi ház található, a gátórház. A közműszolgáltatás a szennyvízelvezetés kiépítésén kívül teljes körű, viszont a közösségi közlekedés egyáltalán nem megoldott.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

A település szegregátum térképe:

A település szegregációs mutatója 30 % feletti. A lakónépesség száma ezen a területen: 631 fő. Lakásállomány: 242. Az alacsony komfortfokozatú lakások száma a szegregátumban magas, a komfort nélküli, fél komfortos lakások száma a nem szegregált területhez képest is magas. A szegregátumban lévő területek könnyen megközelíthetőek, a lakásállomány állapota átlag alatti, a közszolgáltatáshoz való hozzáférés lehetőségei adottak, közműellátottság megvan. Ennek ellenére ezeken a területeken mégis hiányosak ezek a szolgáltatások, amelyek a rossz anyagi körülményekre vezethetők vissza.

- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;;

A településen élő hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek 90% -a valamelyik szegregátumban él. A rendszeres munkajövedelemmel rendelkezők aránya igen alacsony a szegregátumban élők között. A szegregátumban élők magas arányban vesznek részt a közfoglalkoztatásban.

- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

A településen 3 szegregátum van, ami 14 utcát érint.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Szociális és egészségügyi téren a településen a háziorvosi, iskolaorvosi és fogorvosi ellátás megoldott. A településen Ápoló-Gondozó-Otthon, labor és Védőnői Szolgálat is megtalálható.

A háziorvosi, iskolaorvosi ellátás, valamint ügyeleti szolgálat vállalkozói szerződés szerint történik a településen. Az épület, amelyben mindezek működnek önkormányzati tulajdon, így itt is tervezik a teljes körű akadálymentesítést. Ezeknek az épületeknek a fűtés- és épületkorszerűsítése a közelmúltban megtörtént.

A település központjában a Hunyadi utcán egy gyógyszertár is üzemel.

A családsegítő és gyermekjóléti szolgálat a Szatmári Kistérség Szociális Alapszolgáltatási Központához tartozik. Jelenleg a társulás működteti a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást. Ebbe a rendszerbe jelenleg 8 fő van bekapcsolva.

A településen az időskorúak és rászorultak ápolására, gondozására egy 220 férőhelyes Ápoló-Gondozó-Otthon működik, amely egy 12 fős kitagolt lakóotthonnal is bővült. Az otthon fenntartója a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	0	0	1	n.a.	n.a.
2017	1	0	0	1	285	41,47
2018	1	0	0	1	226	38,08
2019	1	0	0	1	242	23,42
2020	1	0	0	1	210	22,90
2021	1	0	0	1	n.a.	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar						

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Különböző szűrések lebonyolítására a művelődési házat ingyenesen rendelkezésre bocsátja az önkormányzat. A védőnő rendszeresen végez az iskolában és az óvodában fejtetvesség, rühösség szűrővizsgálatot, valamint az általános fizikai állapotot (mint a látás, hallás) is felméri. A kötelező védőoltásokat a gyermekek megkapják. A pedagógusok is gyakran kimennek a családokhoz tanulmányozni a lakókörnyezetet. A fogászati szűrővizsgálatra minden évben, minden gyermeket elvisznek.

A tapasztalatcserek, jelzések folyamatosak a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai körében.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Településünkön nem biztosított a fejlesztő és rehabilitációs ellátás. Az ellátáshoz való hozzáférés a 20 km távolságra lévő Mátészalkai Kórházban tudják igénybe venni az arra rászorulóknak.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az Önkormányzat biztosítja a közétkeztetést, amely megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A településen több civil szervezet is működik, a sportolás elősegítése érdekében, melyek az alábbiak:

Mérk - Vállaj Nemzetiségi Sport Egyesület

2007-ben alakult a megyei III. osztályú labdarugó szakosztály, amely mára a Megye II. osztályában a 3. helyet érte el. A labdarúgást szerető fiatalok sportolási lehetősége itt biztosított.

Mérk Kinizsi SE

A Mérk Kinizsi Sportegyesület 2004 márciusában alakult meg. Az egyesületen belül működik az **Erőemelő Szakosztály**.

Mérk községben az erőemelés 1985-ben kezdődött. 1988-ban a nagyközség vezetése úgy döntött, hogy a kultúrház egyik termét átalakítják edzőteremmé. A teremben az addig használt eszközök egy sarokban elfértek. Beindult az emberi fantázia, és elkészültek a különböző kondicionáló gépek. Érdekesség az a lábizom-fejlesztő, melynek ellensúlya három csatornafedél. Az eszközök folyamatosan bővültek, napjainkra a felszerelés kielégítő. Az edzőterem látogatottsága folyamatosan nőtt, kevés fiú van a községben, aki nem próbálta ki a súlyzókat. Kialakult egy csapat mely szeretne volna összemérni erejét másokkal. Szerencsére elterjedtek a falu- és városnapok, ahol az erős emberek versenye látványos műsorszámként szerepelt. Az itt elért sikerek hatására 2002-ben a csapat benevezett a Magyar Erőemelő Szövetség által szervezett versenyekre. A hosszú, kitartó munka meghozta az eredményeket.

A **Mérk Kinizsi SE** csapata az országos ranglistán évek óta folyamatosan haladt előre. 2018. évben az erőemelő csapat I. helyezést ért el.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes szolgáltatást nyújtó szociális szolgáltatások a Szatmári Kistérségi Alapszolgáltatási Központ Nagyecsed társulási formában működik.

A szolgáltatások a következők: a házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, családsegítés, gyermekjóléti szolgálat. A szociális ellátó rendszer központjában a segítségre szoruló emberek állnak. A hátrányos helyzetben élők támogatásának, esélyegyenlőségének megteremtését a személyközpontú szociális munka biztosítja.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

A védőnői szolgálat a rendőrség közreműködésével évente tart az iskolában is és a lakosság részére is előadásokat.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció nem került megállapításra.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Nem volt még tapasztalható pozitív diszkrimináció sem a településen.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkehán kioskott ételadagok száma (db)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
Forrás: Önkormányzati adat	

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

A közösségfejlesztés rendkívül fontos az emberek közösségek gondolkodásmódjának, szemléletének formálásában, mely által fokozatosan képessé válnak az önállóságra, a fejlődésre, az önmegvalósításra.

A közösségi élet színterei sokrétűek, munkahelyek, templomok, önkormányzati intézmények, civil szervezetek.

A településen működik könyvtár. A könyvtár jelenlegi állományegysége 3800 db. A könyvtárhasználók száma havonta átlagosan az elmúlt két évben a Covid világjárvány miatt nagyon lecsökkent. A könyvtárhasználók száma havonta átlagosan 85 fő, ebből 14 éven aluli 62 fő. A kölcsönzött dokumentumok száma havonta átlagosan 78 db könyv. 8 számítógép segítségével lehetőség van az internet használatára is. Multifunkcionális géppel is rendelkezünk, ami lehetővé teszi a nyomtatást és fénymásolást.

A Mérk Nagyközségben működő civil szervezetek:

- Jövőért Közalapítvány,
- Együtt Mérkért Egyesület,
- Mérk – Vállaj Nemzetiségi Sport Egyesület
- Mérk Kinizsi SE
- Lilaakác Nyugdíjas Klub,

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
1	igen	346	1
Forrás: TelR, KSH Tstar			

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A településen nem jellemzőek az etnikai csoportok. A roma kisebbség a község többi lakójával összhangban él, nincsenek etnikai konfliktusok.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Nem jellemző az adományozás és az önkéntes munka sem.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Nem releváns

e) helyi lakossági önszerveződések.

Nem jellemzőek a lakossági önszerveződések a településen.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen óvodába és iskolába járó gyermekeknek különféle juttatásokat biztosít a helyi CNÖ. Ezeket a támogatási formákat előzetes egyeztetés előzi meg a Nagyközségi Önkormányzat képviselő-testületével, óvoda-és iskolavezetővel. Például ingyenes tanévkezdési csomag, közös gyermeknap, mikulásnap. CNÖ saját rendezvényeihez az Önkormányzat Együttműködési Megállapodás alapján helyszínt és egyéb szükséges segítő kellékeket szolgáltat igény szerint.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Alacsony iskolázottság	Képzések
Rossz egészségügyi helyzet	Szűrések szervezése, népszerűsítése
Munkanélküliség	Munkahely teremtés

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekek korú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 053	1 138	2191	48,06%	51,94%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			69	3,15%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	150	165	315	6,85%	7,53%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	45	38	83	2,05%	1,73%
Forrás: TeIR, KSH Tstar					

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

Veszélyeztetettség:

Olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A védelembe vétel:

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembevételére a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az

alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyermek védelembe vételére kerül sor (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzübeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet:

Hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás: A támogatásra az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjaul rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles és olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik.

Kedvezményes gyermek-étkeztetés: A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére.

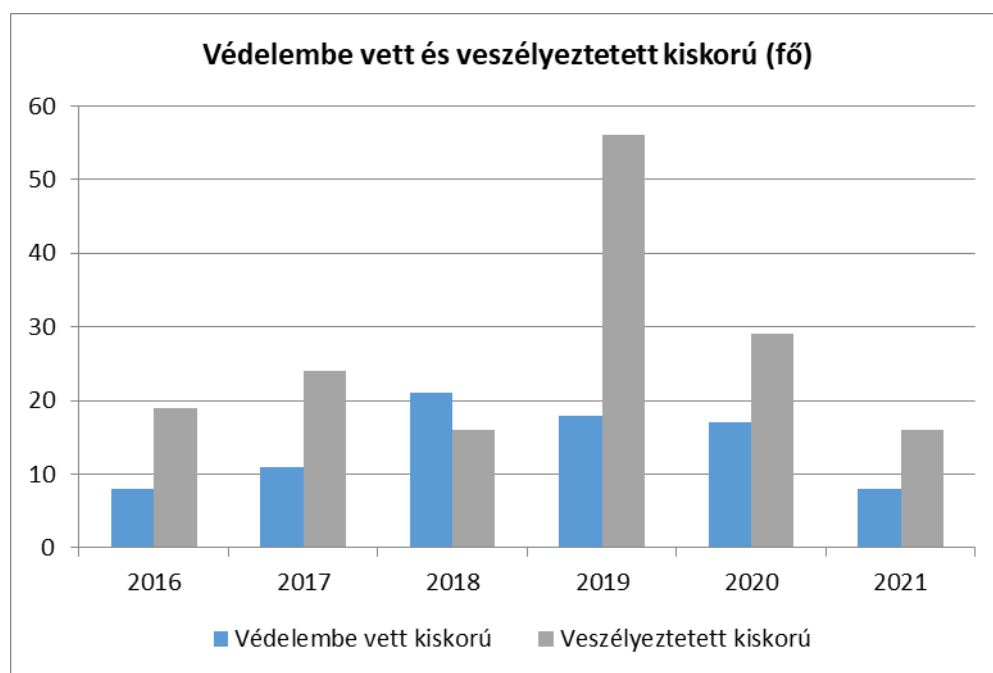
Az állandó népesség 2021-ben 2021 fő ebből a kiskorúak száma 399 fő, ami azt jelenti, hogy a népesség 19,74%-a kiskorú.

A védelembe vett gyermekek száma a 2018-as évben volt a legmagasabb, majd a 2021-ben a legalacsonyabb, míg a veszélyeztetett kiskorúak száma 2019-ben a legmagasabb és azóta változó.

A veszélyeztetett kiskorú és védelembe vett gyermekek száma 2016-tól:.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	8	19
2017	11	24
2018	21	16
2019	18	56
2020	17	29
2021	8	16

Forrás: TeIR, KSH Tstar

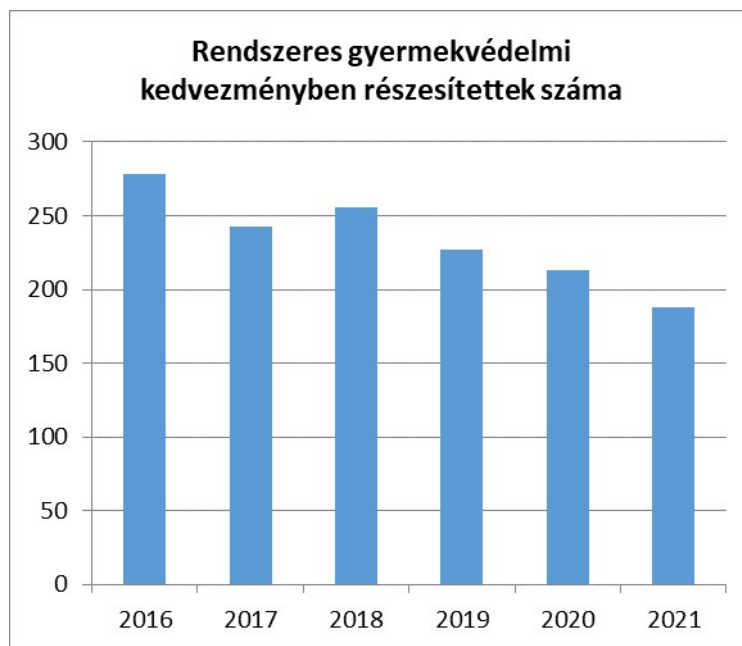
b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a család egy főre eső jövedelme arányában állapítják meg. A helyzetelemzés során a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak pontos regisztrációjáról alkotott helyzetkép igen fontos a különböző támogatások hozzáféréseinek

vizsgálata miatt és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményen alapuló hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapítása miatt is.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	278
2017	243
2018	256
2019	227
2020	213
2021	188

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A statisztikai adatok alapján 2016-ban volt a legmagasabb a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesültek száma. A gyermekek jogán járó helyi juttatásban (rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben) részesülők száma csökkenő tendenciát mutat. A jogosultak évente két alkalommal részesülnek támogatásban.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	15	17	32
2017	13	15	28
2018	9	13	22
2019	6	12	18
2020	6	13	19
2021	n.a.	n.a.	-
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok			

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Rászorultsági étkezési támogatásként 100 %-os térítésmentesség adható, ha a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, illetve nevelésbe vették; ha a család egy főre jutó havi nettó jövedelme nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér járulékokkal csökkentett összegének a 130 %-át. 50%-os támogatásban kell részesíteni, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül; ha 3, vagy több gyermekes családban él, feltéve, hogy nem ingyenes étkeztetésben részesül, illetve tartósan beteg, fogyatékos.

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)						
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	49	105	2	134	n.a.	189
2017	47	95	1	123	n.a.	169
2018	39	81	1	112	n.a.	109
2019	45	74	1	102	n.a.	90
2020	19	51	1	98	n.a.	64
2021	31	58	1	105	n.a.	92

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Nincs ilyen a településünkön.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyermekek jellemzői.

Nincs ilyen a településünkön.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Rossz lakás körülmények között élő családok, munkanélküli sokszor alkohol- és drogfüggő szülők, a gyermekek alultápláltak, ruházatuk hiányos. Problémát jelent, hogy bár a gyermekek igénybe vehetnék az óvoda, iskola nyújtotta lehetőségeket, vannak családok, akik nem élnek ezzel a lehetőségekkel. Törvényi kötelezettségeiknek sem tesznek eleget, nem járatták rendszeresen gyermekeiket az intézményekbe. Így a gyermekeknek nem, vagy alig alakul ki a kötelességtudata.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

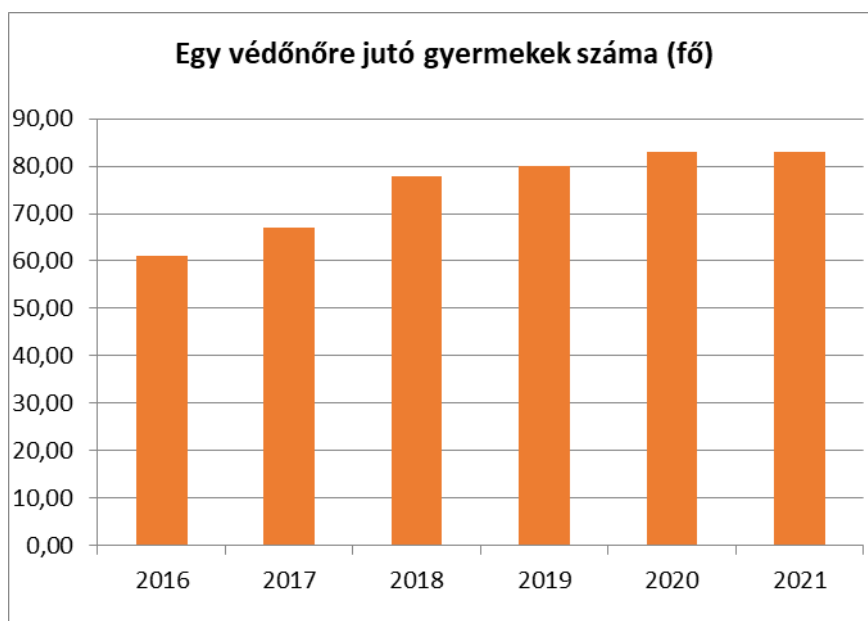
A településen egy védőnő látja el a védőnői teendőket. A védőnői státusz évek óta be van töltve, betöltetlen álláshely nincs.

A védőnői teendők közé tartozik

- a várandós anya gondozása
- újszülött gyermekágyas gondozás
- -csecsemő gondozás
- kisded gondozás
- kisgyerek gondozás

Az iskola-egészségügyi szolgáltatás működik, mely feladatokat a védőnő és az iskolaorvos látja el. A szolgálat tevékenységi körébe tartozik a gyermekek, tanulók egészségi állapotának szűrése, követése, alkalmassági vizsgálatok elvégzése, közegészségügyi és járványügyi feladatok ellátása, elsősegélynyújtás, részvétel a nevelési-oktatási intézmények egészségnevelő tevékenységében, valamint a környezet-egészségügyi feladatok megoldása. A szűrések során az egészségileg veszélyeztetett gyermekeket a háziorvoshoz illetve beutalóval a megfelelő szakorvoshoz irányítják.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	1	61	61,00
2017	1	67	67,00
2018	1	78	78,00
2019	1	80	80,00
2020	1	83	83,00
2021	1	83	83,00
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok			

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Mérken 1 házi orvos látja el a házi orvosi teendőket. A házi orvos az iskola-egészségügyi ellátásban is szerepet vállal. A házi orvosi praxis vegyes praxis, azaz gyerek és felnőtt beteg ellátását egyaránt végzi.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	0	0	0	1400
2017	1	0	0	0	1427
2018	1	0	0	0	1454
2019	1	0	0	0	1471
2020	1	0	0	0	1505
2021	1	0	0	0	1528
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok					

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Mérk a Szatmári Kistérségi Bölcsőde társulás tagja. Mivel a 0-3 éves gyermekek felügyelete megoldott, ezért a bölcsei szolgáltatást a helyi lakosok nem veszik igénybe. A helyi óvodában speciális szaktanácsadás, illetve a gyermeknevelést segítő ellátás működik. Célja a családi nevelés segítése, a kisgyermek optimális fejlődéséhez szükséges hiányosságok pótlása, a szülők támogatása, szülői szerepük megerősítése valamint képessé tétele, hogy gyermekük testi- érzelmi és értelmi fejlődését biztosítani tudják. Korai komplex szűrő és fejlesztő programon keresztül a kisgyermek mozgás- értelmi- kommunikáció és nyelvi fejlődésének felismerése, követése, a szociális és egyéb hátrányból adódó esetleges fejlődési megtorpanások, lemaradások korai felismerése, tolmácsolása a szülőknek, szakemberek (logopédus, pszichológus) segítségének igénybevétele.

A Napközi Otthonos Óvodában az óvónők és a pedagógiai szakszolgálat munkatársa egyénileg foglalkoznak a gyermekekkel a képességek, készségek fejlesztése terén, amit folyamatosan dokumentálnak, a szülőket tájékoztatják az elért eredményekről.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat feladatait társulásban látja el a településen. A szolgálat helyben, a Hivatal épületében működik. Rendszeres kapcsolatot tartanak fenn a faluban élő, szociálisan rossz helyzetben lévő családokkal.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

Bölcsőde nincs a településen, a bölcsődei ellátást társulás formájában látja el a település.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	0	0
2017	0	0
2018	1	0
2019	1	0
2020	1	0
2021	2	0
Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés		

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
Forrás: TelR, KSH Tstar								

f) gyermekvédelem;

A gyermek testi és lelki egészségének, családban történt nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését szolgálja a gyermekvédelem. A gyermekvédelem középpontjában a jelzések állnak

Amennyiben az alapellátásban történő családgondozás nem vezet eredményre, hatósági eljárás válik szükségessé a gyermek érdekében. A Járási Gyámhivatalnál kezdeményezhet eljárást a gyermekjóléti szolgálat, a köznevelési intézmény, vagy az érintett család tagjai is. A kiskorú

gyermek veszélyeztetettségével kapcsolatos eljárást az illetékes gyámhivatal folytatja le, a gyermeket szükség esetén védelembe veszi, illetve más, a gyermekvédelmi törvényben meghatározott hatósági intézkedést rendelhet el.

Az elmúlt év során a jellemző problémák között továbbra is említhetők a gyermekek nem megfelelő életkörülményei, a családon belüli bántalmazások.

A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.

A legtöbb felfedezett és regisztrált gyermekbántalmazás eset a fizikális abúzus eseteiből kerül ki. Szexuális bántalmazásra ennél ritkábban derül fény, részben azért, mert maga a sértett is szégyelli a vele történeteket, és nem mer segítséget kérni. Az érzelmi bántalmazás még ennél is ritkábban kerül felszínre, e bántalmazásforma sokkal kevésbé van köztudatban, de még a szakember „tudatában” is, mint a fizikai bántalmazás.

Az elhanyagolás során, amely szintén a bántalmazás körébe tartozik, a gyermek hiányt szenved azokban a szükségletekben, amelyek testi, lelki, szociális fejlődését elősegítenék, így károsodás érheti a gyermeket az adott időben, vagy hosszú távon is.

Mindazon túl, hogy a bántalmazás akkutan egészségkárosítást okoz, és életet veszélyeztető lehet, igen jelentősek a bántalmazás és elhanyagolás hosszú távú következményei is, melyek a testi, lelki, személyiségbeli fejlődés zavarával, elmaradásával járnak. A károsodások azonban túlmutatnak a bántalmazott gyermek életén is a következő generációra vetülve. A bántalmazott gyermekek jelentős része felnőttként ő maga is bántalmazóvá válik, így adva tovább és tovább a hibás mintát.

Gyerekbántalmazásnak nevezzük, ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt- noha tud róla, vagy szemtanúja- nem akadályozza meg, illetve nem jelenti. A gyermekbántalmazás érheti családon belül, illetve családon kívül.

A gyermekbántalmazás magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmódot, a szexuális visszaélést, az elhanyagolást vagy hanyag bánásmódot, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, amely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, a bizalmon vagy a hatalmon alapul.

Veszélyeztetettség: A Gyermekvédelmi Törvény szerint olyan –magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza.

Veszélyeztetés: A gyermek alapvető fizikai és/vagy pszichológiai szükségleteinek tartós elhanyagolása és/vagy a gyermek bántalmazása.

Elhanyagolás: minden olyan mulasztás vagy baj okozása, mely jelentősen árt a gyermek egészségének vagy lassítja, akadályozza szomatikus, mentális és érzelmi fejlődését.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Az önkormányzat az alábbi személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti ellátásokat biztosítja: gyermekjóléti szolgáltatás, gyermekek átmeneti gondozása, helyettes szülő, gyermekek napközbeni ellátása bölcsődében, gyermekek napközbeni ellátása óvodában, gyermekek napközbeni ellátása iskolában, napközi keretében, gyermekjóléti szolgáltatás, helyettes szülő. A település gyermekotthonnal illetve családok átmeneti otthonával nem rendelkezik, ezért krízishelyzetben az alábbi intézmények szolgáltatásai vehetők igénybe, a főhelyek számának függvényében:

- A legközelebbi gyermekotthon a Szabolcs- Szatmár- Bereg Megyei Önkormányzat Gyermekvédelmi Központja Mátészalka Gyermekotthona.
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat Területi Gyermekvédelmi Központ Nevelőszülői Hálózata Nyíregyháza
- Reménység Családok Átmenet Otthona Vaja
- Dél-nyírségi Szociális és Gyermekjóléti Központ Nagykálói Intézményegység CSAO
- Oltalom Szeretet Szolgálat Családok Átmeneti Otthona
- Szatmári Kistérségi Egyesített Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézmények
- Szent Illés Szeretetotthon és Menedékház Családok Átmeneti Otthona Hodász

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A 2018-as évben az általános iskolás gyerekek 3 hetes napközis táborban vehetnek részt, illetve a Cigány Nemzetiségi Önkormányzat által rendezett 1 hetes táborban kapcsolódhatnak ki a gyerekek. Sajnos az elmúlt egy két évben a napközis táborok is megszűntek a településen.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A gyermekétkeztetést az Önkormányzat biztosítja. Mivel egyre több a mélyszegénységben élők száma, így egyre többen veszik igénybe az iskolában az étkezést. 2022-ben az Önkormányzat

biztosítja a gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számára a szünidei egyszeri meleg étkezést is.

- j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Nem releváns

- k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A szolgáltatások nyújtásakor hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése nem fordul elő.

- l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Ingyenes étkezés biztosítása az óvodás gyermekek, valamint ingyenes, illetve 50 %-os étkezés biztosítása az iskolás gyermekek számára.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Az óvodába járó hátrányos helyzetű gyermekek szociális helyzetéből fakadó hátrányainak csökkentése, hiányzásuk minimalizálása, a gyermekek folyamatos beóvodáztatása, benntartása folyamatosan zajlik. Az óvónők és a pedagógiai szakszolgálat munkatársa egyénileg foglalkoznak a gyermekekkel a képességek, készségek fejlesztése terén, amit folyamatosan dokumentálnak, a szülőket tájékoztatják az elért eredményekről. A gyermekek részére különböző kulturális programokat (zenés műsorok, báb- és meseszínház, bűvészelőadások, stb.) kirándulásokat szerveznek. A szülőkkel közös programok, projektnapok szervezése, lebonyolítása (sportnap, gyermeknap).

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek

Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	51	33	64,71
2017	56	33	58,93
2018	56	33	58,93
2019	60	6	10,00
2020	55	24	43,64
2021	44	24	54,54

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	n.a.	89	66,42
2017	n.a.	87	70,73
2018	n.a.	78	69,64
2019	n.a.	7	6,86
2020	n.a.	49	50,00
2021	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	41	178
2017	41	140
2018	39	175
2019	36	180
2020	126	53
2021	132	50

Forrás: TeIR, KSH Tstar

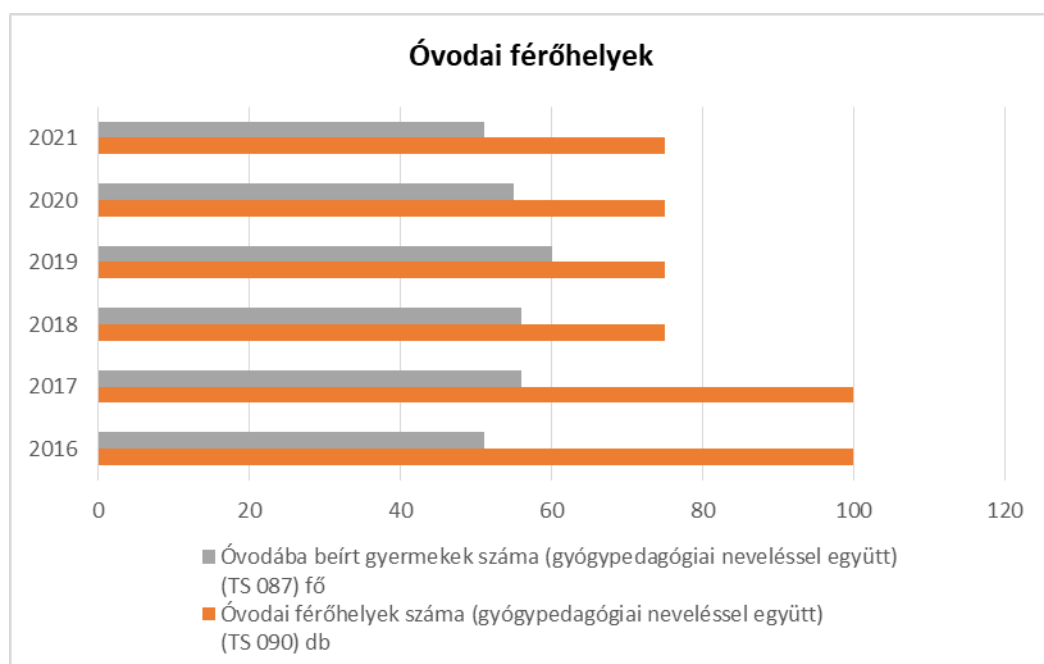
b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az óvodánkban, iskolánkban a kistérségi központ által fenntartott pedagógiai szakszolgálat szakembere heti 1 alkalommal biztosítja a gyermekek szűrését. A Család és Gyermejkölési Központ iskolai szociális munkást biztosít, szintén heti egy órában, aki a magatartás problémával küzdő gyermekekkel foglalkozik egyéni és csoportos foglalkozás keretében.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	1	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	75	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	2	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	7	17
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	31	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	4	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	4	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	2	0
Kisegítő személyzet	0	0
Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés		

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	98	3	100	1	51	0	0	17
2017	91	3	100	1	56	0	0	19
2018	76	3	75	1	56	0	0	19
2019	95	3	75	1	60	0	0	20
2020	94	3	75	1	55	0	0	18
2021	95	3	75	1	51	0	0	17

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	0	8	1	16,75	1,49
2017	0	8	1	15,38	1,63
2018	0	8	1	14,00	0,00
2019	0	8	2	12,75	0,00
2020	0	8	2	12,25	0,00
2021	0	8	2	12,25	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	25
2017	24
2018	20
2019	14
2020	20
2021	9

Forrás: TeIR, KSH Tstar

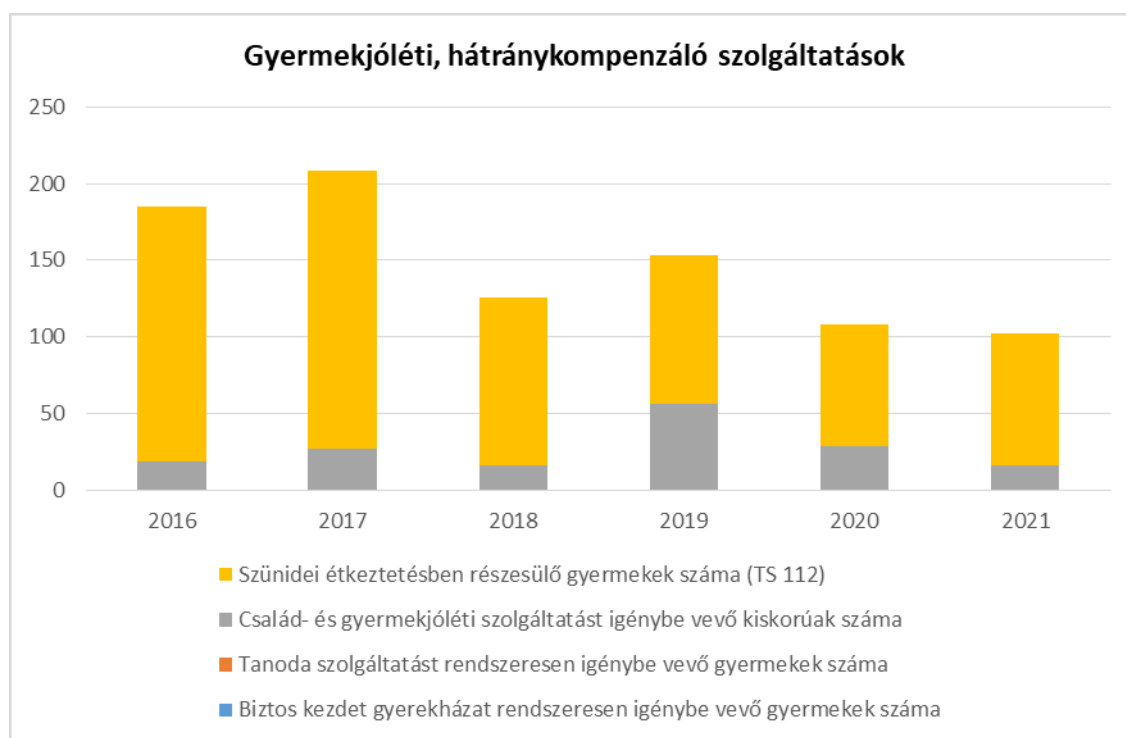
c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;
Nincs ilyen a településünkön.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Egy általános iskola látja el a feladatot. Az országos mérési eredmények alapján az azonos lakosságszámú településekhez viszonyítva jó az eredmény.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	0	0	19	166
2017	0	0	27	181
2018	0	0	16	110
2019	0	0	56	97
2020	0	0	29	79
2021	0	0	16	86
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok				

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas a HH és a HHH tanulók létszáma	Szülők képzése, támogatása
Tanulói létszámhiány	A környező településekről a gyermekek bevonása a helyi iskolába, az iskola népszerűsítése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

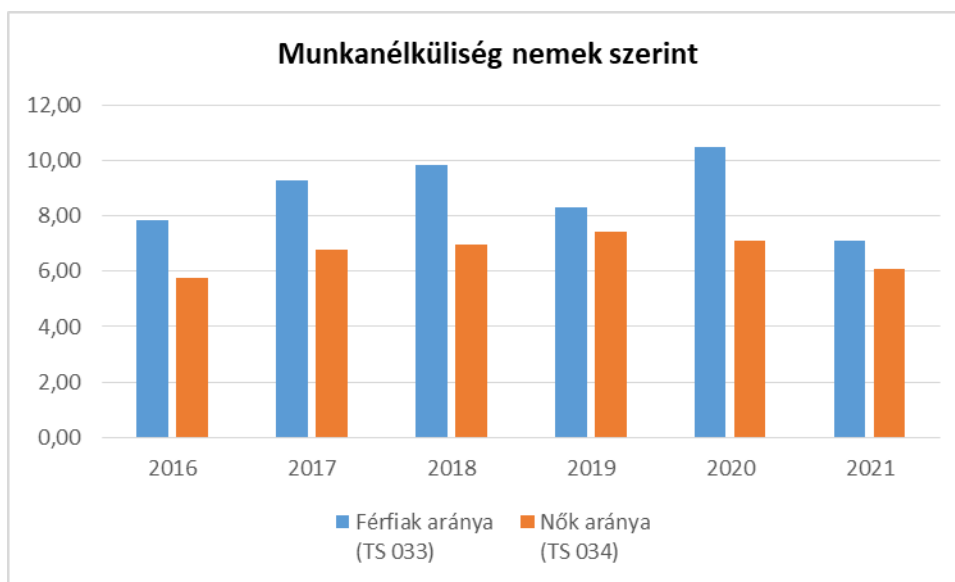
A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort élnek, mint a férfiak.

Tapasztalataink szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak a gyesen lévő kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt, az alacsony iskolai végzettségük, az 50 életévet betöltöttek és a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya miatt.

A Munka Törvénykönyve és az Alaptörvény tiltja a nemek közti hátrányos megkülönböztetést. A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel.

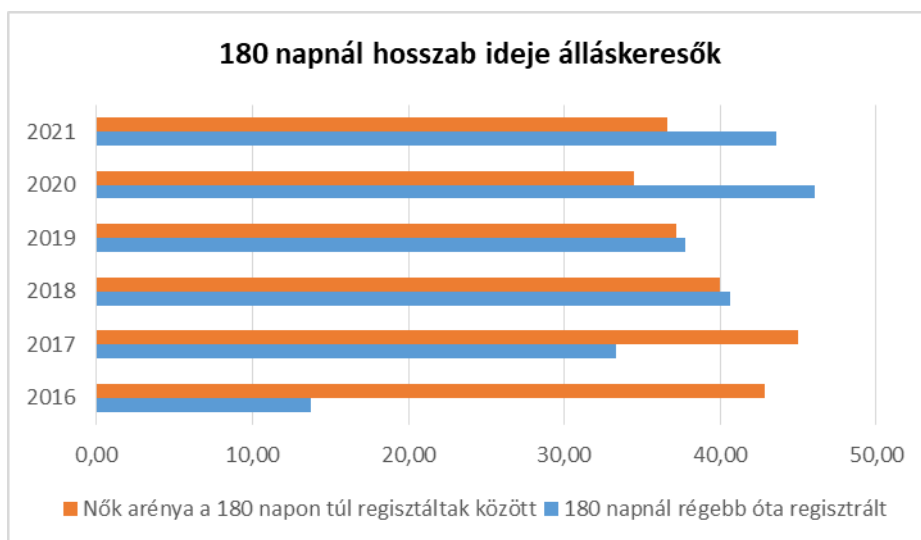
5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	7,83	5,76	6,80%
2017	9,27	6,78	8,03%
2018	9,85	6,95	8,40%
2019	8,29	7,44	7,87%
2020	10,48	7,11	8,80%
2021	7,11	6,1	6,61%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2016	13,73	42,86
2017	33,33	45
2018	40,65	40
2019	37,72	37,21
2020	46,03	34,48
2021	43,62	36,59

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	102	15
2017	120	13
2018	123	17
2019	114	9
2020	126	17
2021	94	9

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A munkanélküli, és leginkább a tartós munkanélküli nők általában több foglalkoztatást segítő programban, képzésben vesznek részt. Sokan közülük többféle képesítéssel rendelkeznek, azonban a tények azt mutatják, hogy a foglalkoztatás terén ez nem nyújt tényleges segítséget számukra. A megszerzett tudást nem tudják hasznosítani megfelelő munkaerőpiaci háttér nélkül, a képzéseken elsajátított szakmákra nincs szükség, emiatt csökken a képzések iránti érdeklődés.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A nagyon alacsony végzettséggel rendelkező hölgyek részére csak az időnyomok jelentenek megoldást. (pl. uborka, meggy)

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Ilyen irányú megkülönböztetésről nincs megbízható információ.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A település óvodai férőhelye 75 fő, ami az elmúlt években nem lett 100 %-an kihasználva, így nem volt olyan gyermek, akit helyhiány miatt el kellett utasítani. A bölcsődei ellátás is megoldott a településen, mivel szerződésünk van a szomszédos Nagyecsed városával, ahova vihetik a bölcsődés gyerekeket a szülők.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	1	61	61
2017	1	67	67
2018	1	78	78
2019	1	80	80
2020	1	83	83
2021	1	83	83
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok			

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés		

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
Forrás: TeIR, KSH Tstar								

Mérk a Szatmári Kistérségi Bölcsőde társulás tagja. Mivel a 0-3 éves gyermekek felügyelete megoldott, ezért a bölcsei szolgáltatást a helyi lakosok nem veszik igénybe. A helyi óvodában speciális szaktanácsadás, illetve a gyermeknevelést segítő ellátás működik. Célja a családi nevelés segítése, a kisgyermek optimális fejlődéséhez szükséges hiányosságok pótlása, a szülők támogatása, szülői szerepük megerősítése valamint képessé tétele, hogy gyermekük testi- érzelmi és értelmi fejlődését biztosítani tudják. Korai komplex szűrő és fejlesztő programon keresztül a kisgyermekek, mozgás- értelmi- kommunikáció és nyelvi fejlődésének felismerése, követése, a szociális és egyéb hátrányból adódó esetleges fejlődési megtorpanások, lemaradások korai felismerése, tolmácsolása a szülőknek, szakemberek (logopédus, pszichológus) segítségének igénybevétele.

A Napközi Otthonos Óvodában az óvónők és a pedagógiai szakszolgálat munkatársa egyénileg foglalkoznak a gyermekekkel a képességek, készségek fejlesztése terén, amit folyamatosan dokumentálnak, a szülőket tájékoztatják az elért eredményekről. Óvodai férőhelyek száma: 75 fő. 4 óvodapedagógus és 2 dajka látja el az óvodában a gyermekeket.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A helyi védőnői szolgálat már várandós korban kezdi meg a gyerekgondozással kapcsolatos ismeretek átadásával. A védőnők tevékenységük során újszülött gyermekágyas gondozás, csecsemő gondozás 0-1 éves korig, kisded gondozás 1-3 éves korig, kisgyerek gondozás és ápolás 3-6 éves korig, tisztasági vizsgálatok, kötelező szűrővizsgálatok elvégzésével segítik a kisgyermekes anyákat. A családtervezéssel kapcsolatos felvilágosítás már az iskolában elkezdődik.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat és a rendőri tevékenység eredményeként több esetre derül fény, de jellemzően az erőszak jó része a családban marad.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Mérken nincs családok átmeneti otthona és anyaothton, melyeket krízishelyzetben igénybe tudnának venni az arra rászorulóknak. Így a település lakóinak az alábbi intézmények nyújtanak menedéket:

Szent Illés Szeretetotthon és Menedékház Családok Átmeneti Otthona : (Hodász, 25 férőhely- 7 szoba)

Az ország egész területéről helyeznek el rászorulókat várólista alapján. Jelentkezni telefonon, személyesen, írásban lehet, egyéni kérelem alapján, családsegítő, gyermekjóléti szolgálat ajánlásával fogadnak.

Dél-nyírségi Szociális és Gyermekjóléti Központ Nagykálói Intézményegység CSAO:
(Nagykálló, 24 férőhely-7 szoba)

Nagykállóból és a hozzá tartozó településekről (Bököny, Érpatak, Geszteréd, Kálósemjén, Újfehértó) helyeznek el rászorulókat várólista alapján. Krízishelyzetben, szabad férőhely esetén a megyéből is fogadnak.

Oltalom Szeretet Szolgálat Családok Átmeneti Otthona: (Nyíregyháza, 36 férőhely-7 szoba)

Kizárólag Észak- Alföldi Régió területéről helyeznek el rászorulókat várólista alapján (várandós nőket is). Jelentkezni telefonon, írásban vagy személyesen lehet, egyén. Kérelem alapján, gyermekjóléti szolgálat ajánlásával fogadnak.

Szatmári Kistérségi Egyesített Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézmények:

(4700 Mátészalka, Szalkay László u. 2/A) Krízis vonalat biztosít a nap 24 órájában, mely ingyenesen hívható, szükség esetén a megfelelő intézményhez továbbítja a szolgáltatást igénybe vevőt.

Reménység Családok Átmenet Otthona Vaja:

(4562 Vaja Tulipán u. 6.) Az ország egész területéről helyeznek el rászorulókat várólista alapján. Jelentkezni telefonon, személyesen, írásban lehet, egyéni kérelem alapján, családsegítő, gyermekjóléti szolgálat ajánlásával fogadnak.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Önkormányzati képviselő-testületi tagok tekintetében a nők számában csökkenő tendencia érvényesül, 2010-ben 3 nő volt testületi tag, 2014-ben már csak 2 fő és 2019-ben szintén 2 fő. Az önkormányzati intézmények dolgozóinak csaknem 89 %-a a nők közül kerül ki.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A kisgyermeket nevelő, a sok gyermekes anyukák, valamint az 50 év feletti nők többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. A munkanélküliség aránya ebben a rétegben magasabb, ami az egész társadalmat érinti, így ez már társadalmi probléma. A gyesen lévő kismamák munkaerőpiacra történő visszakörülése országos szinten problémát jelenthet. A családi szerepek tradicionális értelmezése a nőket gyereknevelési és háztartási feladatokra biztatja, amelyet azonban a modern társadalom nem, vagy csak kevésbé ismer el aktív munkavégzőként. Sok nő számára ez elfogadható, a társadalmi tradíciónak megfelelő. Magyarországon is egyre több nő és férfi gondolja úgy, hogy a tradicionális szerepfelosztások megoszthatóak.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
alacsony szakképzettség	szakképzések szervezése
munkanélküliség a gyedről visszatérők és az 50 feletti nők esetében	munkalehetőségek teremtése, képzések
egészségügyi helyzet	szűrővizsgálat, életmód tanácsadás

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Az időskori demográfiai folyamat jellemzői:

- növekszik az idősök aránya országosan és fővárosban is,
- az átlagéletkor várhatóan nő,
- nők élettartama lényegesen hosszabb.

Az öregedési indexet vizsgálva megállapítható, hogy nem kedvező az index száz százalék feletti értéke, mely azt jelenti, hogy öregedő szerkezetű településről beszélünk. Az index jelentős romlása miatt a településen, hosszú távon az idősökkel kapcsolatos hátrányok lehetséges kiküszöbölésére törekedni kell.

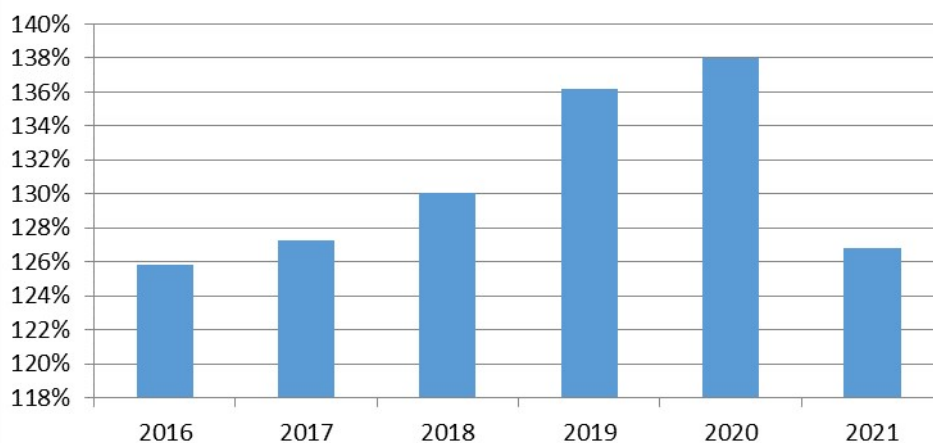
A falu idős lakossága a nyugdíjból él, a korábbi időszak nyugdíjasainak helyzete nehéz, hiszen nagyon kis nyugellátásban részesültek, amely emelkedés következtében sem éri el minden esetben azt a szintet, amiből méltósággal megélhetnek. A településen ennek kismértékű kompenzálására az Önkormányzat minden évben a 60 év felettieket települési támogatásban részesíti az Idősök Világnapja alkalmából.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	404	321	125,86%
2017	406	319	127,27%
2018	415	319	130,09%
2019	429	315	136,19%
2020	443	321	138,01%
2021	416	328	126,83%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Öregedési index (%)

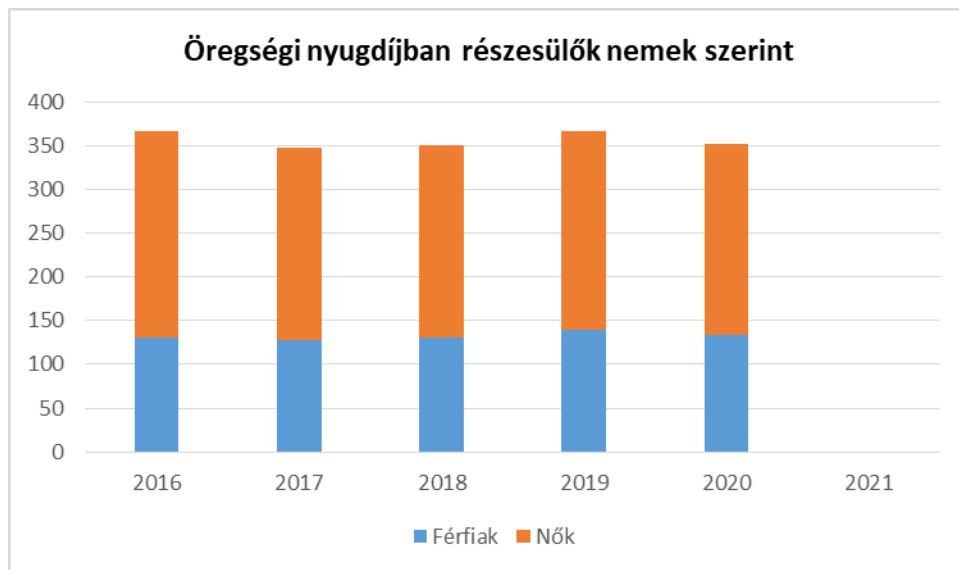
6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	273	391	664
2017	259	361	620
2018	254	349	603
2019	248	349	597
2020	238	339	577
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	6	0	131	235	1	43	n.a.
2017	6	0	128	220	1	34	12
2018	6	0	131	220	1	28	11
2019	5	0	140	226	1	26	13
2020	5	0	134	218	1	28	13
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

A nyugdíj mellett munkát végző idős népesség aránya Magyarországon (3%). A munkaerő-piaci részvétel tekintetében nem csak a 60 éven felüli korosztály mondható problematikusnak, hanem az idősödő (50-60 év körüli), még aktív korú korosztályoké is. A munkaadók a munkavállalókat az életkor előrehaladtával egyre kevésbé alkalmazzák szívesen. A nyugdíjasok jövedelmi helyzetükre tekintettel szívesen létesítenének munkaviszonyt, végeznének jövedelem kiegészítő tevékenységet. Erre az esély csekély, kivéve, ha speciális tudással, gyakorlattal rendelkeznek, amelyet a munkaadó nem tud más személy foglalkoztatásával megoldani. A nyugdíjas foglalkoztatás értelmezését a nyugdíjkorhatár felemelése jelentősen megváltoztatja.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	102	120	123	114	126	94
41-45 év (TS 042)	Fő	13	16	18	16	11	2
	%	12,75%	13,33%	14,63%	14,04%	8,73%	2,13%
46-50 év (TS 043)	Fő	7	9	9	11	11	6
	%	6,86%	7,50%	7,32%	9,65%	8,73%	6,38%
51-55 év (TS 044)	Fő	15	14	11	16	10	9
	%	14,71%	11,67%	8,94%	14,04%	7,94%	9,57%
56-60 év (TS 045)	Fő	10	19	13	14	16	13
	%	9,80%	15,83%	10,57%	12,28%	12,70%	13,83%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	2	7	11	9	12	21
	%	1,96%	5,83%	8,94%	7,89%	9,52%	22,34%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny idősor, élethosszig tartó tanulás, idősorok, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

A településen Nyugdíjas Klub működik. Többször szerveznek kirándulásokat, kulturális programokat, melyeken mindig magas a részvételi arány.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Az idősödő munkavállalók munkavállalással, munkavégzéssel kapcsolatos esélyegyenlőtlenségét főként a romló egészségi állapotból és a képzettségbeli hiányosságokból eredő problémákra vezetik vissza a munkaadók, amely problémák költségessé teszik az idősödő munkavállalók alkalmazását. Ugyanakkor a munkaadók keveset tesznek az idősödő munkavállalók képzettségi szintjének és egészségügyi állapotának javítása érdekében.

Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése településünkön nem fordult elő.

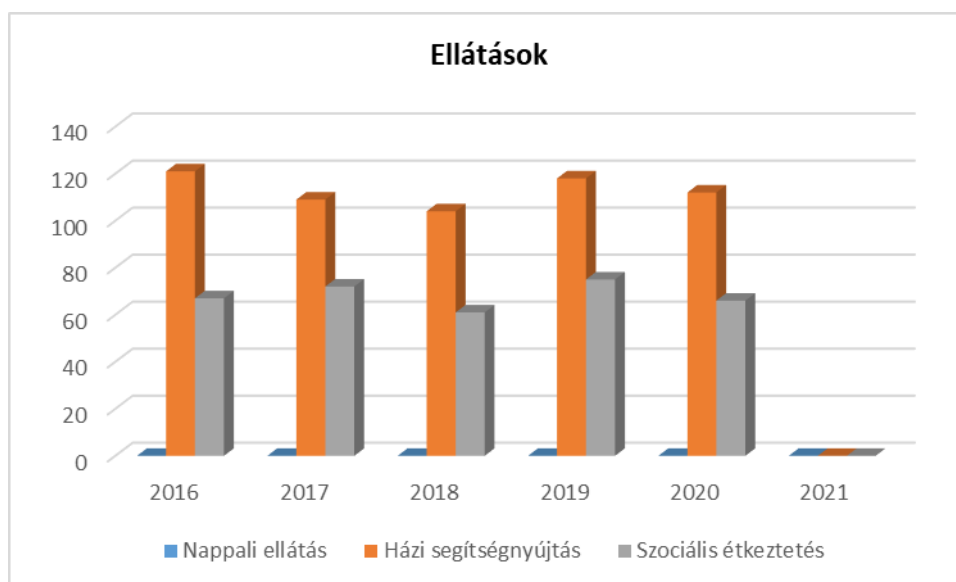
6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősorok egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

Az idős embereknek az életkor előrehaladásából természetesen fakadó egészségügyi problémái különösen indokolják, hogy számukra kiemelten biztosított legyen az egészségügyi, ápoló-gondozó ellátásokhoz való hozzáférés. Az idősorok szolgáltatásokhoz való hozzáférést, különösen a gyógyászati segédeszközökkel közlekedőkét, nagymértékben befolyásolja az épített környezet akadálymentessége.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	404	0	121	67
2017	406	0	109	72
2018	415	0	104	61
2019	429	0	118	75
2020	443	0	112	66
2021	416	n.a.	n.a.	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar				

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Az idősök többségének a kultúrára, szórakozásra már nagyon kevés pénz jut, az egyre növekvő rezsiköltségek, gyógyszerkiadások miatt nemigen gondolnak szórakozásra. Igyekeznek kihasználni a Nyugdíjas Klub adta lehetőségeket, ahol ingyenesen vagy nagyon kedvezményesen jutnak kulturális és szórakozási lehetőséghez.

c) idősök informatikai jártassága;

Egy részük jártas a volt munkahelye miatt, és többen használják a közösségi oldalakat. De még mindig magas az informatikai „analfabetizmus” az idősebb korosztály körében.

d) a generációk közötti programok.

A generációk közötti programok nem jellemzőek a településre.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Feladatként jelentkezik az egészségfejlesztéshez szükséges szemlélet és tudatosság erősítése. Hangsúlyt kell fektetni az alkalmoszerű szűrések, szervezett, célzott népegészségügyi szűrővizsgálatok biztosítására, a népbetegségnek számító betegségek kiszűrésére, különösen a vércukor, vérnyomás, koleszterin stb.; védőoltások beadására (influenza ellen). Fontos az idősödő és az idős korosztály számára az életmód tanácsadás, az egészségfejlesztő közösségi programok, szűrővizsgálatok, amelyek lehetőségek biztosítanak az egészséges életmód és lelki egészség megőrzésére, valamint nagyban hozzájárulnak az elsődleges és másodlagos megelőzéshez, valamint az egészség megőrzéséhez.

Idősek biztonságának további két meghatározó eleme az otthonuk védelme, a lakásbetörések megelőzése, a 60 év felettiek áldozattá válásának elkerülése. Az idős állampolgárok a bűnelkövetések szempontjából fokozott veszélynek kitett csoport. Tapasztalataink szerint kevés ismerettel rendelkeznek a potenciális veszélyeket illetően. Feladat az idősek részére az áldozattá válás megelőzését szolgáló ismeretek terjesztése, felhívni a figyelmüket a fokozottan veszélyeztető bűncselekmények jellegére, részükre figyelemkeltő előadások, ismeretterjesztő anyagok minél szélesebb körben történő eljuttatása. Ezért fontos a személyes biztonság, a saját tulajdon védelmében történő segítségnyújtás.

Az időseket a Nyugdíjas klub közössége fogja össze. Heti rendszerességgel tartanak összejöveteleket a könyvtárban, melynek klubszobáját ingyenesen biztosítja részükre az önkormányzat.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
egyedüllét	Nyugdíjas klub támogatása, programok szervezése
elszegényedés	családsegítő szolgálat által lehetőségek ismertetése
informatikai jártasság hiánya	számítógépes ismeretek elsajátítása

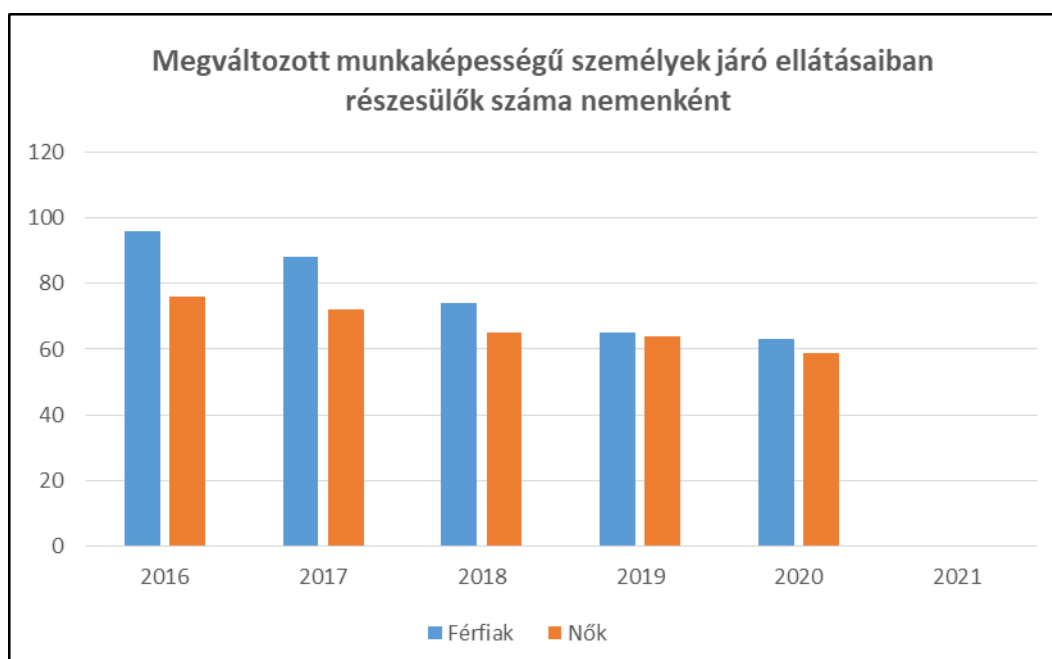
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	96	76	172
2017	88	72	160
2018	74	65	139
2019	65	64	129
2020	63	59	122
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók	

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló Egyezmény kimondja, hogy a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

A településen a fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A tartós egészségügyi problémákkal, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatárolódtak. A foglalkoztatásukat nehezítik a széleskörű fogyatékossgai típusok és fokozatok. A különböző fogyatékossgai típusok más-más lehetőségeket és igényeket generálnak mind a munkavállaló, mind a munkaadó részéről. Mérken nincs mód védett foglalkoztatásra.

- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Nincs információnk arra vonatkozóan, hogy valakit ért volna hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén a fogyatékkal élő személyek körében.

- d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

A Szatmári Kistérségi Szociális Alapszolgáltatási Központ családsegítője kíséri figyelemmel és nyújt segítséget a fogyatékkal élő személyeknek szükség esetén.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élők eltérő típusú pénzbeli és természetbeni ellátásokban részesülnek, melyek többségét a Magyar Államkincstárnál és a Mátészalkai Kormányhivatalban tudják megigényelni. Szükség esetén a Szatmári Kistérségi Szociális Alapszolgáltatási Központ családsegítője segítséget nyújt a nyomtatványok beszerzésében és azok kitöltésében.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A háziorvosi ellátás heti 3 alkalommal van, egyéb időpontokban pedig az ügyeleti ellátást vehetik igényben Mátészalkán.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Az önkormányzat tulajdonában lévő épületek közül csak néhány épület akadálymentesített az is csak a mozgáskorlátozottak számára. Nagyon nagy feladat még az akadálymentesítés az Önkormányzat számára, hogy a mozgáskorlátozottak és más egyéb fogyatékkal élő számára is akadálymentesítve legyenek a közintézmények, közösségi színterek.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A közösségi színtér helyszíne ahol a kulturális események kerülnek megrendezésre részben akadálymentesített, azonban a köznevelési intézmények épületei sajnos nem kerültek akadálymentesítésre még. Azok akadálymentesítését pályázat keretein belül tervezzük megvalósítani.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Mérken a fő foglalkoztató az önkormányzat. Önkormányzat és intézményei részben akadálymentesítettek.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Ezen a területen a településnek még sok fejlesztésre váró teendője van, amelyeket pályázati forrásból szeretnénk megvalósítani.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

A fogyatékossgal élő személyek nappali ellátását a Szatmári Egyesített Szociális Egészségügyi és Alapellátási Intézmények társulással közösen biztosítjuk az érintett lakosság részére.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Szükség esetén az Önkormányzat rendkívüli pénzbeli támogatást tud nyújtani annak a fogyatékkal élő személynek, aki hallókészülék vagy bármilyen más gyógyászati segédeszköz megvásárlásához segítséget igényel.

7.4. Fogyatékkal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Közüntézmények csak kis mértékben akadálymentesítettek, mivel a mozgáskorlátozott személyek hozzáférése biztosított, de más egyéb fogyatékkal élő részére az akadálymentesítés még nem történt meg, ezt szeretnénk a későbbiekben kialakítani. Célzott programok nincsenek a településen.

7.5 A fogyatékkal élők helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Azoknál az intézményeknél, ahol még nem valósították meg az akadálymentesítést, a mozgáskorlátozott személyek és a fogyatékkal élők nehezen tudnak érvényesülni, ügyet intézni. A helyenként rossz állapotú közterületi járdák megnehezítik a fogyatékkal élők közlekedési lehetőségét, így több járda építését és felújítását is tervezzük.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Akadálymentesítés hiány	Akadálymentesítés kibővítése
Szabadidő hasznos eltöltésének hiánya	Foglalkozások szervezése
munkanélküliség	Munkahely teremtése

<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Közterületi járdák hiánya, rossz állapota	Közterületi járdák építése, felújítása
Középületek akadálymentességének hiánya	akadálymentes középületek

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Mérk Nagyközség Önkormányzata a településen működő összes civil szervezetet, alapítványt támogat, minden évben pénzbeli támogatást nyújt a szervezeteknek, amely szabad felhasználású.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Mérk Nagyközség Önkormányzatának a helyben működő civil szervezetekkel, és az egyházakkal az együttműködése folyamatos, a felmerülő problémákat együtt igyekszünk megoldani, a rászoruló személyeknek támogatást nyújtani.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Települési Szilárdhulladék-gazdasági Társulás (Nyíregyháza, Hősök tere 5.) hulladékkezeléssel kapcsolatos feladatok ellátása
- Szatmári Többcélú Kistérségi Társulás (4700, Mátészalka, Rákóczi u. 43) – településfejlesztési feladatok ellátása
- Szatmári Kistérségi Szociális Alapszolgáltatási Központ (székhelye: 4352, Nagyecsed, Rákóczi utca 104/a.) – családsegítő és gyermekjóléti feladatok, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás ellátása
- Ecsedi láp Vizi közmű Beruházási Társulás (4355, Nagyecsed, Árpád utca 32.) – településfejlesztési feladatok (szennyvízberuházás) ellátása
- Szatmári Kistérségi Bölcsődei Intézményei Társulás (4355, Nagyecsed, Rákóczi u. 14) – bölcsődei feladatok ellátása
- Szatmári Egyesített Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézményi Társulás (4700, Mátészalka, Hősök tere 9.) – egészségügyi fejlesztési társulás.
- Szabolcs05 Önkormányzati Területfejlesztési Társulás (4700, Mátészalka, Hősök tere 9.) – területfejlesztési feladatok ellátása”

A társulásokkal az önkormányzat jó kapcsolatot ápol.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Az Önkormányzat együttműködik a Cigány Nemzetiségi Önkormányzattal. Rendezvényeiket, megmozdulásaikat, törekvéseiket mindenben támogatja.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Az Önkormányzat a településen működő civil szervezetekkel együttműködik, évente egy alkalommal pénzbeli támogatást nyújt a szervezeteknek, programjaikat, törekvéseiket támogatja és szükség esetén segítséget nyújt.

- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Nem kapcsolódnak a Helyi Esélyegyenlőségi Programhoz.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Tiborszállás Község Önkormányzatának a honlapján is elérhető lesz, illetve az Önkormányzat hirdető tábláján is olvasható lesz.

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzeti önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A programot az önkormányzat szakemberei készítették el, a helyi vélemények, javaslatok figyelembe vételével.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A helyzetelemzés elkészítése során az önkormányzati intézmények vezetői adatokat szolgáltatottak, illetve javaslataikkal, tapasztalataikkal segítették a célcsoportokkal kapcsolatos problémák beazonosítását, illetve javaslatot tettek azok megoldására.

A település honlapján az elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Program a lakosság számára is hozzáférhető lesz, így a dokumentumban leírt intézkedések megvalósításának ellenőrzése, nyomon követése biztosított.

A tervezett programok többségi társadalommal való elfogadtatása, az előítéletek oldása, a toleráns, befogadó társadalmi légkör kialakítása érdekében fontos a lakosság tájékoztatásán túl a kommunikáció, a közvélemény formálása, egymáshoz közelítése, melynek kiváló színtere a lakossági fórum.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összefoglalása

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Alacsony iskolázottság Rossz egészségügyi helyzet	Képzések Szűrések szervezése, népszerűsítése
Gyermekek	Magas a HH és HHH tanulók száma Tanulói létszámhiány	Szülők képzése, támogatás Környező településekről a gyerekek bevonása a hely iskolába
Idősek	Informatikai jártasság hiánya Magas az egyedül álló idősök száma Elszegényedés	Képzések, Szakképzések Nyugdíjas klub támogatása, programok szervezése Családsegítő által a lehetőségek ismertetése
Nők	Kevés a szakképzettek száma Munkalehetőség a gyedről visszatérőknek, az 50 év feletti nőknek	Képzések, szakképzések szervezése, munkahely teremtés, állás lehetőségek ismertetése
Fogyatékkal élők	Akadálymentesítés hiánya Szabad idő hasznos eltöltése	Akadálymentesítés kibővítése Foglalkozások szervezése
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	Közterületi járdák hiánya, rossz állapota Középületek akadálymentességének hiánya	Közterületi járdák építése, felújítása Akadálymentes középületek

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák be tudnak illeszkedni a munka világába.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők felzárkózzanak

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek nevelését, oktatását

Folyamatosan odafigyelünk az idősek gondozására

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egyenlő bánásmódot és a gyermekbarát munkahelyet

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők helyzetére

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	A tanulói létszám növelése	Egyre csökken a helyi általános iskola létszáma.	Az iskola tanulói létszámának növelése. Az iskola hírnevének növelése. Színvonalas oktatás megteremtése.	Összhangban van minden dokumentumunkkal.	Új Roma Stratégia(2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)	Felmérni a tanulói létszámot. Az iskolai nevelés oktatás megismertetése a környező iskolákkal. Felhívni a figyelmet a színvonalas oktatásra.	Intézményvezető	2027. 09. 30. (csütörtök) Még nem teljesült.	Nő az iskola tanulói létszáma.	Anyagi erőforrás – Prospektusok terjesztése Emberi erőforrás – szervezők, tanácsadók	Érintettekkel együttműködve fenntartható	---
2	Közlekedj biztonságosan!	Közterületi járdák hiánya, rossz állapota	Rövid távú cél: járdák karbantartása Közép távú cél: járdák felújítása Hosszú távú cél: járdák építése, állag megőrzés	Összhangban van az összes dokumentumainkkal.	Új Roma Stratégia(2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Időügyi	Felmérni a megépítendő és felújítandó járdák mennyiségét Pályázatok figyelése, lehetőség szerint pályázatok megírása és beadása	MÉRKI KÖH KÖZTISZTVISELŐJE	2027. 09. 30. (csütörtök)	Új, jó minőségű járdák a településen	Anyagi: pályázatok Humán: szervezők, tanácsadók Tárgyi: eszközök biztosítása	Az érintettekkel együttműködve fenntartható.	Mérk Közös Önkormányzati Hivatalt működteti Tírborszállás Községgel. A két település közötti együttműködés jónak mondható, egymás rendezvényei részt vesznek.

					Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogytékosságyi Program (2015-2025)							
3	Akadálymentesen Mérken!	A teljes körű akadálymentesség hiánya a középületeknél, közintézményeknél.	A középületek, közintézmények a mozgáskorlátozottak és fogyatékkal élők számára is könnyedén elérhető legyen.	Összhangban van az összes dokumentumunkkal.	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogytékosságyi Program (2015-2025)	Felmérni az akadálymentesítésre váró középületeket, közintézményeket. Pályázatok nyomon követése.	Önkormányzat	2027. 09. 30. (csütörtök)	A középületek, közintézmények a mozgáskorlátozottak és a fogyatékkal élők számára is könnyen elérhető.	Anyagi: Pályázatok Humán: szervezők, tanácsadók Tárgyi: eszközök biztosítása	Az érintettekkel együttműködve fenntartható.	
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	A Romák és/vagy a mélyszegénységben élők iskolázottságának javítása	Alacsony végzettség vagy nem piacképes szakma.	Minden a témában érintett 16. életévét betöltött személy.	Összhangban van minden dokumentumunkkal.	Új Roma Stratégia(2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogytékosságyi Program (2015-2025)	Helyi oktatás biztosítása a településen roma oktatók bevonásával, speciális tananyag összeállítása, motivációs tényezők beiktatása, differenciált oktatás.	Résztvevők a fent említett célcsoport. Felelős: közoktatási intézmény.	2027. 09. 30. (csütörtök) Még nem teljesült.	Megfelelő létszám elérése. Vizsgák eredményessége. Képzésen résztvevők.	Anyagi.	Érintettekkel együttműködve fenntartható	---
III. A nők esélyegyenlősége												
1	A nők szakképzettségének a javítása	Kevés a nők körében a szakképzettek aránya. A	A női munkanélküliség arányának csökkentése. A	Összhangban van minden dokumentumunkkal.	Új Roma Stratégia(2019-2030) Nők és Férfiak Társadalmi	A nők szakképzése. Új munkahelyek teremtése. Tartós munkaviszony	Mérki KÖH köztisztviselője	2027. 09. 30. (csütörtök) Még nem teljesült.	Szakképzettséget igazoló dokumentumok.	Anyagi erőforrás - pályázatok Emberi erőforrás – oktatók,	Érintettekkel együttműködve fenntartható	---

		munkaképes korú női lakónépességben magas az alacsony szakképzettségűek száma.	szakképzettek számának növelése.		Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	megteremtése.				tanácsadók Tárgyi feltételek – taneszközök biztosítása, tanterem biztosítása		
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Tegyünk az időskori elmagányosodás ellen!	Magas az idősek körében az elmagányosodok száma	Az idősek számára koruknak és érdeklődési körüknek megfelelő programok szervezése, lebonyolítása.	Összhangban van minden dokumentummal.	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)	Felmérni az igényeket, csoport létszámot. Programok szervezése, lebonyolítása.	Nyugdíjas klub	2027. 09. 30. (csütörtök) Még nem teljesült.	A Nyugdíjas klub létszámának emelkedése.	Anyagi erőforrás – pályázatok Emberi erőforrás – szervezők, tanácsadók Tárgyi erőforrás - helyiség és eszközök biztosítása	A Nyugdíjas klubbal és az érintettekkel együttműködve fenntartható.	---
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Fogyatékkal élők számára hasznos időtöltés lehetőségének megteremtése	Közösségi programok hiánya.	Önszerveződés előmozdítása, programok fenntartása (színház, uszoda, vadaspark látogatás).	Összhangban van minden dokumentumunkkal.	Új Roma Stratégia(2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)	Kérdőívek elkészítése. Felmérés, hogy ki hova szeretne elmenni kirándulás alkalmával. Lehetőségek felkutatása. Együttműködési megállapodás.	Fogyatékkal élők, családtagok, önkormányzat, intézményvezetők, civil szervezetek.	2027. 09. 30. (csütörtök) Még nem teljesült.	Programok megtartása, növelése, hagyománnyá tevés.	Pályázati, anyagi, és humán erőforrás.	Önkormányzat , intézmények koncepciójába beépülve fenntartható.	---

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

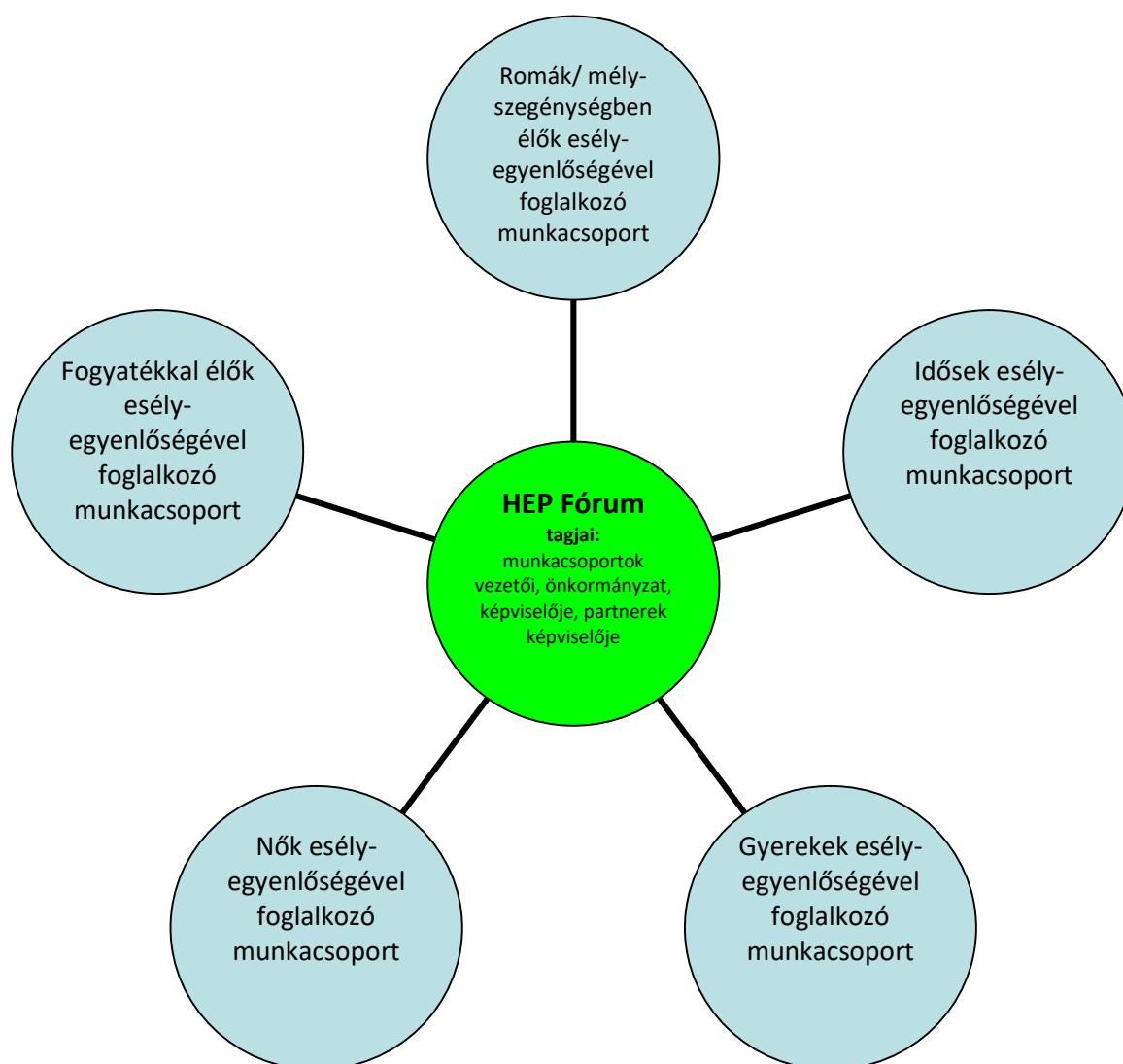
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a

befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Mérk Nagyközség Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Mérk Nagyközség képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 414/2024. (IX.24.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Dátum: 2024.09.24.

Filep Gusztáv
Polgármester

A KÉPVISELŐ TESTÜLET ELFOGADÓ HATÁROZATÁNAK KIVONATA